BizdenHaberler

EKİM 2019
SAYI 476

Koç

DOSTLUK, MÜKEMMELLİK VE SAYGININ İZİNDE ÜÇÜNCÜ YIL

Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün sahibi İlke Özyüksel

MEŞHER

BEYOND THE VESSEL

13.09 -
22·12·2019

KALIPLARI AŞINCA

MİT, EFSANE
VE MASALLARLA
AVRUPA'DAN
ÇAĞDAŞ SERAMİK

Salı -Pazar: 11.00 - 19.00
Uzun Cuma: 11.00 - 20.00
Ücretsiz Giriş

İstiklal Caddesi No: 211
Beyoğlu 34433 İstanbul
www.mesher.org

KURUCU | FOUNDER
Vehbi Koç Vakfı

in collaboration with
MESSUMS WILTSHIRE
işbirliğiyle

‘Bizden Haberler’in değerli okurları;

Çağımıza iz bırakan liderlere baktığımızda, onların değerlerine tutkuyla bağlı ve bu değerleri gelecek nesillere aktarabilmek için büyük bir emek sarf eden insanlar olduklarını görürüz. 2016 yılında aramızdan ayrılan Mustafa V. Koç da böyle bir liderdi. Toplumsal ve sosyal alanlarda birçok projeyi destekledi ve bu projelere öncülük etti. Önem verdiği alanlardan biri de hem birleştirici gücü hem de temsil ettiği değerler nedeniyle spordu. Mustafa Bey, dostluk, birliktelik, mükemmeliyet, fair-play gibi kavramların herkes tarafından içselleştirilmesini ve daha da önemlisi gelecek nesillere aktarılmasını istiyordu. İşte bu yüzden de Mustafa V. Koç Spor Ödülü’nün kalıcı teması "Olimpik Değerlere Katkı" olarak belirlendi.

Geçtiğimiz günlerde üçüncüsünü düzenlediğimiz Mustafa V. Koç Spor Ödülü töreninde, hem Mustafa Bey'i andık hem de onun değerleri ışığında genç bir sporcumuza ödülünü takdim ettik. 2019 Mustafa V. Koç Spor Ödülü’nün sahibi modern pentatlonda olimpiyat oyunlarında yarışan, bu alandaki ilk Olimpik Milli Atletimiz İlke Özyüksel oldu. Özyüksel bu ödülü; bu denli zorlu bir sporda başarılı olmasının yanı sıra azmi, kendisine duyduğu inanç ve topluma örnek teşkil eden güçlü kişiliği nedeniyle de kazandı. Şimdilerde 2020 yılındaki Tokyo Olimpiyatları’na hazırlanan İlke Özyüksel’in başarılarının devamı diliyor, hepimize ilham verdiği ve tüm sporcularımıza örnek olduğu için kendisini tebrik ediyorum.

Dergimizin bir önceki sayısında gelecek nesillerin sanatla özgürce buluşabileceği alanların topluma kazandırılması amacına hizmet eden Arter ve Meşher’i sayfalarımıza taşımıştık. Bu sayımızda ise Arter ve Meşher’deki sergileri inceledik. 16. İstanbul Bienali’ni ise kültür ve sanat dünyasının önde gelen ismi Yekta Kopan, bizler için kaleme aldı. Dergimizde yer alan bir diğer haber ise Abdülmecit Efendi Köşkü'nde sanatseverlerle buluşan “İçimdeki Çocuk” sergisi... Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer M. Koç'un özel koleksiyonunda yer alan, ülkemizden ve dünyadan 60 kadar sanatçının 17’inci yüzyıldan günümüze geniş bir döneme yayılan 100’den fazla yapıtından oluşan sergi, 16. İstanbul Bienali süresince her yaştan sanatseveri içindeki çocuğun sesini dinlemeye davet ediyor. Picasso’nun yağlı boya tablosundan, Küçük Prens’in orijinal çizimlerine, çağdaş sanattan, bu sergiye özel üretilen enstalasyonlara kadar geniş bir seçkiyle ziyaretçilerle buluşan “İçimdeki Çocuk”, her yetişkine önce çocuk olduğunu bir kez daha hatırlatıyor. Koç Topluluğu'nun kültürel mirası yaşatma ve sanata erişimi yaygınlaştırma hedefi çerçevesinde hayata geçirilen bu sergilere ilişkin haberlerin tümünü keyifle okuyacağınızı ümit ediyorum.

Sonbahar, bir yandan kültür-sanat alanının etkinliklerle canlandığı, diğer yandan da yaz döneminin geride kalmasıyla ekonomi gündeminin hareketlendiği bir dönem. Bu vesileyle Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Simone Kaslowski ile özel bir röportaj gerçekleştirdik. Kaslowski, dünya konjonktürünü değerlendirerek Türkiye'nin önündeki fırsatlar ve risklere dair yorumlarını aktardı.

Dergimizin bu sayısındaki bir diğer röportajda, Cumhuriyet’in yetiştirdiği çok değerli bilim insanı, Muazzez İlmiye Çığ’ı konuk ettik. 105 yaşındaki Çığ, bize Kurtuluş Savaşı dönemi mücadelelerini, Cumhuriyet değerlerinin bu topraklar için ne denli büyük bir kazanım olduğunu bir kez daha hatırlattı. Bu vesileyle modern Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü şükran ve minnetle anıyor, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’nızı yürekten kutluyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

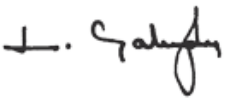

İmtiyaz Sahibi
Koç Holding A.Ş. Adına
Levent ÇAKIROĞLU
(Sahibi)

Genel Yayın Yönetmeni
Oya ÜNLÜ KIZIL
Sorumlu Yönetmen
Şeniz AKAN
Yayın Koordinatörü
Tuğçe Kutlu SERİNTÜRK
Yayın Kurulu
Mustafa Kemal ÇOLAK
M. Dumrul SABUNCUOĞLU
Nihal KÖZ
Nesrin KOÇASLAN

Yayınlar Direktörü
M.Dumrul SABUNCUOĞLU

Direktör
Nihal KÖZ
Nesrin KOÇASLAN
Berna SAN

Editörler
Hülya VATANSEVER
Pelin REZAKİ
Biray Anıl BİRER
Yasemin BALABAN
Arzu ERDOĞAN
Özlem KAPAR BAYBURS
Mine AKVERDİ DENKTAŞ

Tasarım
Lom Creative
lom.com.tr

Uygulama
Overteam
Engin KURU

Fotoğraf Editörü
Hüseyin Serdar ÖNGEN

Overteam Bilgi Teknolojileri
İletişim ve Reklamcılık Ltd. Şti.
19 Mayıs Mahallesi
Veteriner Hilmi Sokak
Hilmi Palas Apt. No:4 K:1 D:4
34363 Şişli, İstanbul
Tel:0212 252 74 25
overteam.com

Baskı ve Cilt (Matbaa)
İRM Dijital Matbaa A.Ş.
Şerifali Mahallesi
Şehit Sokak No:49
Ümraniye / İSTANBUL
0216 4667498

Yayın Türü
Yaygın Yerel Süreli

Yayın Süresi / Dili
Aylık / Türkçe

Bu dergideki yazı
ve görseller kaynak
belirtilerek kullanılabilir.

BU SAYIDA

→ **4**
NELER OLDU?

→ Koçtaş, dijitale yaptığı yatırımlarla büyüyor
→ Körfez Ulaştırma, demiryolu filosunu genişletiyor
→ Yapı Kredi'den iklim değişikliği ile mücadele
→ Türkiye'nin en güçlü kadın CEO'ları belli oldu
→ Ford Otosan ve AVL'den otonom taşımacılık yolunda önemli adım
→ Opet Fuchs A.Ş.'nin yeni fabrikası İzmir Aliağa'da açıldı

→ **8**
VİZYON

→ Sporda vizyon yaratan ödülün bu yılki sahibi Olimpik Milli Pentatlet İlke Özyüksel
→ Modern pentatlonun Türkiye'deki öncüsü

18
YAKIN PLAN

→ TÜSİAD'ın penceresinden fırsatlar ve riskler

24
MOLA

→ "İçimdeki Çocuk"
→ 16. İstanbul Bienali ve kuşları özlemek
→ "Kural yıkıcılar"dan mitler, efsaneler ve masallar

40
PROFİL

→ Bir Cumhuriyet çınarı: Muazzez İlmiye Çığ
→ "Şirketlerin vizyonu çalışanların beynini tanımasına bağlı"

52
NELER OLACAK?

→ "Saat Kaç?" sergisi
→ "Kelimeler Pek Gereksiz" sergisi
→ "Altan Gürman" sergisi
→ "Ayşe Erkmen: Beyazımtırak" sergisi
→ "Rosa Barba: Gizli Konferans" film serisi
→ "İnci Furni: Bir An İçin Durdu" sergisi
→ "Céleste Boursier-Mougenot: offroad, v.2" sergisi

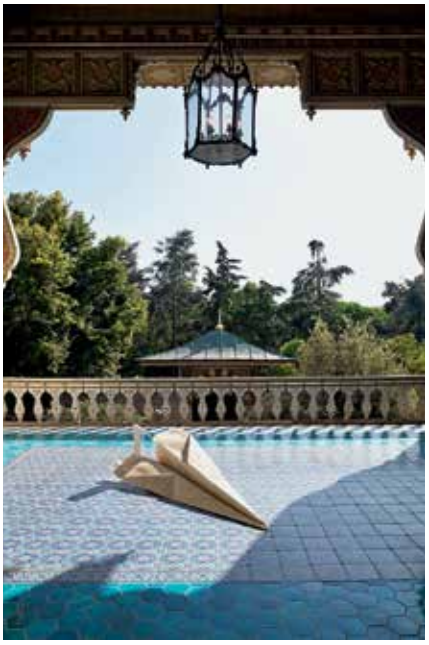

50
SAĞLIK

→ Demans hastalıklarından nasıl korunabiliriz?

BİZDEN HABERLER'E ULAŞMAK ŞİMDİ ÇOK DAHA KOLAY. iPAD UYGULAMAMIZ İLE DERGİMİZ DİLEDİĞİNİZ ANDA, DİLEDİĞİNİZ YERDE

Koçtaş, dijitale yaptığı yatırımlarla büyüyor

Dijital dönüşümün öncü şirketlerinden biri olan Koçtaş, teknoloji alanındaki müşteri deneyimini her geçen gün artırıyor. Koçtaş'ın dijitalleşme süreci ile ilgili açıklama yapan Koçtaş Genel Müdürü Alp Önder Özpamukçu: "2020'de dijital kanallarımızın ciro bazında birinci mağazamız olmasını hedefliyoruz" dedi.

Koçtaş, en iyi ürün ve hizmeti en hızlı ve en kolay şekilde sunmak, alışverişin her noktasında mükemmel bir deneyim yaşatmak için dijitalleşme yolunda çalışmalarına devam ediyor. Koçtaş Genel Müdürü Alp Önder Özpamukçu, Koçtaş Pazarlama ve Dijital Kanallardan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ebru Darip ve Koçtaş Bilgi Teknolojileri ve Ar-Ge Direktörü Uğur Serkan Taşkın'ın katılımıyla Koçtaş Kampüs'te gerçekleşen toplantıda, hayata geçirilen proje ve hedefler paylaşıldı.

Alp Önder Özpamukçu: "Dijital dönüşüm en önemli gündem maddemiz"

Dünyayı etkileyen dijital dönüşüm rüzgârı ve bunun perakende sektörüne etkilerini değerlendiren Koçtaş Genel Müdürü Alp Önder Özpamukçu, "Sektörde iş yapış biçimleri dijitalleşiyor. Teknoloji, çok daha büyük bir kitleye hitap etmemizi ve birçok kanaldan onlara hizmet sunmamızı sağlıyor. Dijital dönüşüm, Koç Topluluğu şirketlerinin de en önemli gündem maddesi... Koçtaş, bu dönüşüm sürecinin tam kalbinde yer alıyor. Geçen yıl bilgi teknolojilerine, toplam yatırımımızın %40'ı gibi oldukça büyük bir oran ayırdık" dedi.

Ebru Darip: "Facebook, Google ve Oracle'da dünya çapında başarılı vakalar elde ettik"

Koçtaş'ın, müşteri davranışları analizlerden çok faydalı geri dönüşler aldığını belirten Koçtaş Pazarlama ve Dijital Kanallardan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ebru Darip, "Elde ettiğimiz veriler ışığında Facebook, Google ve Oracle'da dünya çapında başarılı vakalar elde ettik. Kasım-Aralık 2018'de yaptığımız Facebook kampanyalarımızla etkileşime geçen müşterilerimiz ve aynı tarihlerde dijitalden ve mağazadan alışveriş yapan Koçtaş Kartlı müşterilerimizin analizini yaptık. Sonuçta reklam yatırımının tam 60 katı ciro elde ettiğimizi gördük. Bu cironun %70'i mağazalarımızdan %30'u ise online satış kanallarından gerçekleşti. Bu kampanyayla Facebook'un dünya çapında Türkiye'den yayınlanan ilk ve tek başarı hikâyesi olduk. Benzer bir çalışmayı Google ile de gerçekleştirdik. Oracle ile yaptığımız iş birliği sayesinde Facebook ve Instagram'da farklı görsellerle tekrar hedefledik. Sonuçta reklam yatırımımızın 19 katı gelir elde ettik" diye konuştu.

(Soldan sağa) Koçtaş Bilgi Teknolojileri ve Ar-Ge Direktörü Uğur Serkan Taşkın, Koçtaş Pazarlama ve Dijital Kanallardan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ebru Darip, Koçtaş Genel Müdürü Alp Önder Özpamukçu

Uğur Serkan Taşkın: "Analitik altyapılar özel odak alanımızı oluşturuyor"

Koçtaş Bilgi Teknolojileri ve Ar-Ge Direktörü Uğur Serkan Taşkın, milyonlarca müşteri ve işlemin söz konusu olduğu bir dünyada, tüm bu işlemleri insan gücüyle yapmanın mümkün olmadığını, yapay zekâ ve makina öğrenmesi gibi teknolojilerin de devreye girdiğini söyledi. Taşkın, "Ar-Ge merkezimizde yerel kaynaklarla teknoloji geliştirmeyi ve müşteri deneyimini en üst seviyeye taşımayı hedefliyoruz. Süreçleri daha iyi anlamamıza ve tahminleme modellerini çalıştırabilmemize imkân tanıyan analitik alt yapılar ise özel odak alanımızı oluşturuyor" dedi. Dijital dönüşüm ile Koçtaş'ın artık bir dijital platform olduğunu ekleyen Taşkın, "Çalışmalarımızı 3 ana başlık altında topluyoruz. Çalışanların hayatını kolaylaştırmak, müşterilerimizin hayatını kolaylaştırmak ve operasyonel optimizasyon. Müşterilerimiz için çoklu kanal altapısı, mağaza içi navigasyon sistemleri, fişsiz iade, Ustabilir mobil uygulaması, ücretsiz Wi-Fi gibi teknolojileri hayata geçirdik" dedi.

Körfez Ulaştırma demiryolu filosunu genişletiyor

Tüpraş'ın demiryolu taşımacılığı alanında faaliyet gösteren iştiraki Körfez Ulaştırma A.Ş., TÜLOMSAŞ - Wabtec iş birliği kapsamında üretilen beş adet dizel-elektrikli PowerHaul® serisi lokomotifi teslim aldı.

İki yıl önce TCDD'nin ana hatlarını kullanma lisansı vermesiyle demiryolu taşımacılığına başlayarak Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisi olan Körfez Ulaştırma A.Ş., Wabtec'ten aldığı beş yeni lokomotifi bünyesine kattı. Bu araçlarla birlikte Tüpraş, rafinerileri ve bağlantılı akaryakıt terminalleri arasında ürünlerin daha hızlı ve verimli taşınmasını sağlayacak.

Dizel-elektrikli lokomotifler, ABD merkezli demiryolu ekipman üreticisi Wabtec'in stratejik bölgesel iş ortağı olan TÜLOMSAŞ tarafından Eskişehir fabrikasında üretildi. Ürünlerin teknolojisini ve tasarımlarını Wabtec; yerel üretimini, montajını ve son testlerini ise TÜLOMSAŞ gerçekleştirdi.

Operasyonların genişlemesine paralel olarak lojistik faaliyetlerinin gücünü ve verimliliğini artırdıklarını belirten Körfez Ulaştırma A.Ş. Genel Müdürü Tufan Başarır şunları söyledi: "Filomuza beş yeni lokomotifin katılmasıyla, ürünlerimizi rafinerilerimiz ve akaryakıt terminallerinden daha verimli ve hızlı bir şekilde taşıyarak müşterilerimizin ihtiyaçlarını daha etkin bir şekilde karşılayabileceğiz."

Yapı Kredi'den iklim değişikliği ile mücadele

Tüm faaliyetlerini gelecek kuşaklara daha iyi bir dünya bırakma hedefi doğrultusunda hayata geçiren Yapı Kredi, Doğrudan Su Ayak İzi Belgesi'ne sahip ilk finans kurumu oldu.

75. yaşını kutlayan Yapı Kredi, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakma hedefi doğrultusunda hayata geçirdiği çalışmalarına bir yenisini daha ekledi. Her alanda olduğu gibi çevresel duyarlılık konusunda da sınırları kaldırarak toplumsal hayata değer katan Yapı Kredi, ülkemizde ISO 14046 Doğrudan Su Ayak İzi Belgesi'ne sahip olan ilk finans kurumu oldu. Bu belgelendirme ile su tüketiminin takibi ve azaltılması çalışmalarını sistematik hâle getirecek olan Yapı Kredi, böylece kurum içinde su kaynaklarının daha verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayacak. Yapı Kredi'nin su ayak izi, uluslararası standartlar doğrultusunda değerlendirilecek ve kamuoyu ile de paylaşılacak. Yapı Kredi, iklim değişikliği ile mücadele etme hedefiyle 2011'den bu yana ISO 14064 Sera Gazı Hesaplama ve Doğrulama Yönetim Sistemi standardını uyguluyor. Ayrıca Karbon Saydamlık Projesi (CDP – Carbon Disclosure Project) İklim Değişikliği Programı ve Su Programı katılımcıları arasında bulunuyor. Yapı Kredi, 2018 yılında CDP Su Programı'nda B notu alarak Türkiye'de bankacılık sektörüne liderlik etmişti.

Türkiye'nin en güçlü kadın CEO'ları belli oldu

Ekonomist Dergisi tarafından gerçekleştirilen "Türkiye'nin En Güçlü 50 Kadın CEO'su" araştırmasında 5. sırada yer alan TAT Gıda Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü, Düzey Pazarlama A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Arzu Aslan Kesimer düzenlenen zirvede ödülünü aldı.

Ekonomist Dergisi tarafından, üst düzey kadın yöneticilerin, temsil ettikleri şirketlerin cirosuna göre sıralandığı "Türkiye'nin En Güçlü 50 Kadın CEO'su" araştırmasında sıralamaya girenler ödüllerini, 19 Eylül 2019'da Shangri-La Bosphorus Oteli'nde gerçekleştirilen 50 Güçlü Kadın CEO Zirvesi'nde aldılar. En Güçlü 50 Kadın CEO sıralamasında bu yıl 5'nci sıraya yükselen ve "İlham Veren Stratejiler" başlıklı oturumun katılımcılarından da olan TAT Gıda Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü, Düzey Pazarlama A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Arzu Aslan Kesimer tören sonunda ödülünü aldı.

Ödülünü "He for She" hareketini kalpten, inanarak başlatan Mustafa Koç'a ithaf eden Kesimer, yaptığı konuşmada Koç Topluluğu'nun "He for She" hereketine verdiği önemden ve bu konuda yapılan somut adımlardan bahsetti.

Ford Otosan ve AVL'den otonom taşımacılık yolunda önemli adım

Ford Otosan ve AVL'nin ortak Ar-Ge iş birliği kapsamında başlattığı "Platooning-Otonom Konvoy" projesinin testleri Ford Trucks'ın yeni çekicisi F-MAX üzerinde gerçekleştirildi. TIR'lar birbirine sanal olarak platooning teknolojisini kullanarak bağlandı ve birbirini yakın mesafeden takip eden bir konvoy şeklinde yola çıktı.

Ford Otosan ve AVL'nin ortak Ar-Ge iş birliği kapsamında başlattığı "Platooning-Otonom Konvoy" projesinin ilk geliştirme aşaması başarıyla tamamlandı. Geçtiğimiz yıl başlayan projenin çıktılarının kamyon taşımacılığını tekrar şekillendireceği öngörülüyor.

Konvoy şeklinde ve otonom hâlde yola çıkan iki Ford Trucks çekicisi, yapılan ilk denemelerde mesafeleri başarıyla kat etti. Ford Otosan Eskişehir Fabrikası'nda düzenlenen platooning teknolojisi lansmanına katılan Ford Otosan Genel Müdür Yardımcısı Burak Gökçelik ve AVL Başkan Yardımcısı Rolf Dreisbach, "Platooning" teknolojisini başarılı bir iş birliği ile Türkiye'de geliştirmekten ve test etmekten duydukları mutluluğu dile getirdi. "Platooning" teknolojisi Ford Otosan Ürün Geliştirme ile AVL'nin Türkiye ve Regensburg-Almanya'daki mühendislik ekiplerinin iş birliği ile geliştiriliyor.

Gökçelik: "Otonom taşımacılığın gerçekleştirilmesi için önemli bir temel teşkil edecek"

Ağır ticari taşımacılıkta otonom sürüş teknolojisinin kullanımı adına AVL ile birlikte kilometre taşı niteliğinde bir süreci geride bıraktıklarını ifade eden Ford Otosan Genel Müdür Yardımcısı Burak Gökçelik, şunları söyledi: "Geçtiğimiz yıl AVL ile güçlerimizi birleştirerek, 'Platooning - Otonom Konvoy' teknolojisi geliştirmek amacıyla çalışmalarımıza başlamıştık. Bugün, otonom kamyonlar üzerinde çalışan, bu alana yatırım yapan ve en önemlisi gösterimini yapabilecek bir prototip ürüne sahip olan dünyadaki sayılı kamyon üreticilerinden biri olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Donanım, yazılım ve simülasyon testlerini başarı ile gerçekleştirdiğimiz bu teknolojiyi artık yolda da test ediyoruz. Ülkemizde bir ilk olan bu proje, Türkiye'de otonom araç geliştirme faaliyetlerine öncülük edecek. İlk aşaması tamamlanan Ar-Ge iş birliği projemizde, ağır ticari araçlar alanında kaydettiğimiz gelişmeler, sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada otonom taşımacılığın hayata geçirilmesinde bir temel teşkil edecek. Bu Ar-Ge projesi karbon emisyonunun ve yakıt tüketiminin azalmasına, yol güvenliğinin artmasına ve akıllı ulaşıma olanak sağlayacak. Projenin sonraki safhalarında ve uzun vadede 'SAE-Seviye 4' Otonom sürüş fonksiyonlarını geliştirmeyi ve Uçtan-Uca (Hub-to-Hub) Otonom Otoban Taşımacılığı'nı gerçekleştirmeyi hedefliyoruz."

Dreisbach: "İş birliğimiz ağır ticari araçlara otonom teknolojilerin kazandırılmasında öncülük edecek"

Platooning teknolojisinin sağlayacağı faydalardan ve sistemin işleyişinden bahseden AVL Başkan Yardımcısı Rolf Dreisbach, yaptığı değerlendirmede şunları ifade etti: "Ford Otosan ve AVL gibi sektöründe iki önemli firmayı buluşturan 'Platooning - Otonom Konvoy' projesi ekiplerimizle birlikte içinde olmaktan mutluluk duyduğumuz bir proje... Bu iş birliği çerçevesinde yürütülen proje ile araçların otonom sürüş seviyelerinin artırılmasını ve en sonunda sürücüye dahi ihtiyaç duymayacak düzeye ulaşmasını hedefliyoruz. 'Platooning-Otonom Konvoy' teknolojisinin toplam sahip olma maliyetini azaltma ve yakıt tasarrufu sağlama gibi faydaları bulunmaktadır. Belirtilmesi gereken bir nokta da tüm otonom sürüş seviyelerinde uygulanabilecek güvenlik artışıdır. Hâlihazırda projenin birinci aşamasında direksiyon, gaz ve fren kontrolü otoban koşullarında otonom olarak yönetilmiştir; fakat şimdilik sürücünün yolu izlemesi ve beklenmedik bir durumda aracın kontrolünü ele alması gerekiyor. En nihayetinde ise tüm sistemin sürücü müdahalesine ihtiyaç duymadan çalışmasını hedefliyoruz. Bu, otonom sürüşe geçişin, taşımacılığı daha düşük maliyetli ve güvenli hâle getirmesi ve sürücü eksikliğine bir çözüm olması anlamına geliyor."

(Soldan sağa) AVL Başkan Yardımcısı Rolf Dreisbach ve Ford Otosan Genel Müdür Yardımcısı Burak Gökçelik, "Platooning" teknolojisini geliştirmekten duydukları mutluluğu dile getirdiler.

Opet Fuchs A.Ş.'nin yeni fabrikası İzmir Aliağa'da açıldı

Opet Fuchs A.Ş.'nin yeni fabrikası İzmir'in Aliağa ilçesinde açıldı. Opet Fuchs A.Ş., 24 milyon euro yatırımla hayata geçirilen ve yıllık tek vardiyada 60 bin ton madenî yağ üretim kapasitesine sahip fabrikası ile Türkiye'nin en modern madenî yağ üretim tesislerinden biri olarak faaliyet gösterecek.

Yıllık tek vardiyada 60 bin ton üretim kapasitesine sahip olan yeni tesis ile Opet Fuchs A.Ş.'nin müşterilerine sunduğu kaliteli ürünlerin izlenebilirliği, tekrarlanabilirliği ve sürdürülebilirliği artırıldı.

Madenî yağ sektörünün önde gelen markalarından Opet Fuchs A.Ş.'nin yeni fabrikası İzmir Aliağa'da açıldı. 24 milyon euro yatırımla hayata geçirilen Opet Fuchs A.Ş. Aliağa Üretim Tesisi'nin açılış törenine; OPET Petrolcülük A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Fikret Öztürk, Koç Holding Enerji Grubu Başkanı Yağız Eyüboğlu, Fuchs Petrolub SE Yönetim Kurulu Başkanı Stefan Fuchs, OPET Petrolcülük A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeleri Nurten Öztürk, Ufuk Öztürk ve Filiz Öztürk ile Fuchs Petrolub SE Avrupa İcra Kurulu Üyesi Ralph Rheinboldt, Fuchs Petrolub SE Başkan Yardımcısı Alf Untersteller, OPET Petrolcülük A.Ş. Genel Müdürü Cüneyt Ağca ve Opet Fuchs A.Ş. Genel Müdürü Murat Seyhan katıldı.

Öztürk: "Son teknolojiyle donatılan fabrikayla hem yurt içinde hem yurt dışında başarılar bizi bekliyor"

OPET Petrolcülük A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Fikret Öztürk, iş hayatına madenî yağ sektöründe başladığını belirterek "Bu nedenle madenî yağ işinin hayatımdaki önemi büyük. Böylesine zorlu ve riskli bir işi, ortaklarımız Koç Holding ve Fuchs Petrolub SE sayesinde ülkemizde ileriye taşımayı başardık. Dinamik Opet Fuchs A.Ş. ekibinin emekleri sayesinde hayata geçirdiğimiz bu son teknolojiyle donatılan fabrikayla hem yurt içi hem de yurt dışında yeni başarılar bizi bekliyor" diye konuştu.

Koç Holding Enerji Grubu Başkanı Yağız Eyüboğlu, yeni fabrikanın Koç Holding ve OPET Petrolcülük arasında 17 yıldır başarıyla devam eden iş birliğinin bir sonucu olduğunu söyledi. Eyüboğlu, "Yeni fabrikamız stratejik değişimimizin bel kemiği olacak. İki katına çıkan kapasitesi ve değişen ürün yapısıyla sektöre yeni bir soluk kazandıracak. Yeni fabrikamız ile ortaklarımızla birlikte hem sektöre hem de Ülkemize duyduğumuz güvenin altını bir kez daha çizmiş oluyoruz" ifadelerini kullandı.

Fuchs: "Hayalimiz gerçek oluyor"

Fuchs Petrolub SE Yönetim Kurulu Başkanı Stefan Fuchs ise şöyle konuştu: "Bugün bir hayalimiz gerçek oluyor. Bu önemli günü kutlamak için burada olmaktan son derece mutluyum ve gururluyum. 2005 yılında başlayan ortaklığımız uyum içinde başarılara imza atıyor. Bu vesile ile Öztürk Ailesi'ne, Koç Topluluğu'na, Opet ve Opet Fuchs A.Ş. çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım.

Seyhan: "Tüketicinin değişen ihtiyaçlarına cevap vereceğiz"

Opet Fuchs A.Ş. Genel Müdürü Murat Seyhan açılışta yaptığı konuşmada "Konusunda uzman 200'e yakın çalışanımız ve tüm Türkiye'de bulunan geniş müşteri ağımız ile hizmet veriyoruz. Yenilikçi yaklaşımımız, ürün kalitemiz, uzmanlığımız, rekabetçi gücümüz ile yatırımlarımıza devam ediyoruz. Fabrikamızı Mayıs 2019'da tamamladık, Temmuz ayında ise deneme üretimi başladı. Tüketicinin değişen ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla hayata geçirdiğimiz bu fabrika ile Türkiye'nin ve yakın coğrafyamızın en modern teknoloji ile donatılmış madenî yağ tesislerinden birine sahip olduk. Fabrikamızla birlikte üretim kapasitemizi artırırken standartları da yükselttik" dedi.

SPORDA VİZYON YARATAN ÖDÜLÜN BU YILKİ SAHİBİ OLİMPİK MİLLİ PENTATLET İLKE ÖZYÜKSEL

SPORUN BİRLEŞTİRİCİ GÜCÜNE İNANAN MUSTAFA V. KOÇ'UN İDEALLERİ IŞIĞINDA HAYATA GEÇİRİLEN "MUSTAFA V. KOÇ SPOR ÖDÜLÜ" BU YIL ÜÇÜNCÜ KEZ SAHİBİNİ BULDU. ÜLKEMİZİ OLİMPİYAT OYUNLARI'NDA TEMSİL EDEN İLK OLİMPİK MİLLİ PENTATLET OLAN İLKE ÖZYÜKSEL ÖDÜLE LAYIK GÖRÜLDÜ.

ÖZLEM KAPAR BAYBURS

Mustafa V. Koç, hiç şüphesiz çok deneyimli bir iş adamı, Türkiye'nin en büyük Topluluğu'nun geçmişi başarılarla dolu olan lideriydi. Tüm insanların ve şirket bünyesindeki çalışma arkadaşlarının iş ve özel hayatlarında daha verimli ve başarılı olmalarının yolunun bir hobi edinmekten geçtiğine inanıyordu. Yoğun iş temposuna rağmen binicilik, golf, scuba, kayak, yelken gibi birçok spor dalıyla ilgileniyordu. Türkiye'ye bir spor ödülü armağan etmekse Mustafa Koç'un en büyük hayallerinden biriydi. Onun hayallerine hayat vermek için bu yıl üçüncüsü düzenlenen Mustafa V. Koç Spor Ödülü'ne her yıl olduğu gibi bu yıl da mükemmellik, dostluk ve saygı gibi olimpik değerler damgasını vurdu.

Mustafa V. Koç'un spor alanındaki vizyonunu sürdürülebilir kılmak, ülkemizin spor alanında gelişimine katkıda bulunan öncü insanları ve kurumları teşvik etmek, topluma örnek teşkil edecek kişileri ve olayları gündeme taşıyarak ilham vermek amacıyla gerçekleştirilen Mustafa

Mustafa V. Koç'un anısı ve hayalleri Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nde yaşıyor.

V. Koç Spor Ödülü, 24 Eylül 2019 tarihinde düzenlenen bir törenle sahibini buldu.

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Caroline N. Koç, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi Asbaşkanı Prof. Dr. Uğur Erdener'in jüri üyeliğini yaptığı Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün Seçici Kurul'unda ise FIFA Onursal Üyesi, UEFA Onursal Üyesi ve Türkiye Futbol Federasyonu Onursal Başkanı Şenes Erzik, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkan Yardımcısı ve Avrupa Olimpiyat Komitesi Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Arat, İstanbul Aydın Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Füsun Kuter, Türkiye Voleybol Federasyonu, Erkek Milli Takımlar ve Teknik Kurul Koordinatörü Semih Oktay yer aldı.

Üniversiteler, gençlik–spor kulüpleri ve sporla ilgili pek çok kişi ve kurumdan gelen öneriler arasından, seçici kurul ve jüri değerlendirmesi sonucunda "2019 Mustafa V. Koç Spor Ödülü"ne "Modern Pentatlon" sporunda ülkemizi Olimpiyat Oyunları'nda temsil eden ilk Olimpik Milli Pentatlet olan İlke Özyüksel layık görüldü. Toplamda 250 bin TL'lik maddi ödülün sahibi olan İlke Özyüksel, dünyaca ünlü tasarımcı Ivan Chermayeff tarafından tasarlanan ödülünü Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi ve Mustafa V. Koç Spor Ödülü Jüri Başkanı Caroline N. Koç'un elinden aldı.

İNSANİ DEĞERLERE ATIFTA BULUNAN ÖDÜL

Caroline N. Koç, olimpizm ruhunun yaygınlaştırılması amacıyla "Olimpik Değerlere Katkı" teması çerçevesinde hayata geçirilen Mustafa V. Koç Spor Ödülü'ne ilişkin olarak yaptığı konuşmada, Mustafa Koç'un bugün sadece başarılı bir iş insanı olarak değil aynı zamanda daha gelişmiş bir Türkiye motivasyonuyla pek çok farklı alanda sosyal girişimleri sahiplenmiş iyi bir insan olarak hatırlandığına da vurgu yaptı. Caroline N. Koç, "Mustafa, bir spor ödülü hayal ederken savunucusu olduğu insani değerlerin; dostluk, birliktelik, mükemmeliyet, fair play gibi değerlerin spor yoluyla toplumda yaygınlaşmasına öncülük edeceği inancındaydı. Bu sebeple Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün kalıcı temasını, 'olimpik değerlere katkı' olarak belirledi. Amacı, başarılı sporcularımızın sadece sahada değil; günlük hayatlarında da bu değerleri yaşatarak, topluma örnek teşkil etmelerine katkıda bulunmaktı" şeklinde konuştu.

Mustafa V. Koç'un yaşam değerlerinin bir kez daha vurgulandığı bir anma gecesine dönüşen törene Koç Ailesi üyeleri, iş ve spor dünyasının önde gelen isimlerinin yanı sıra Zimbabve Gençlik, Spor, Sanat ve Rekreasyon Bakanı ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi Sporcu Komisyonu Başkanı Kirsty Coventry ve Dünya Modern Pentatlon Federasyonu Başkanı Klaus Schormann da katılım gösterdi.

Caroline Koç "Ne mutlu ki Mustafa bugün sadece başarılı bir iş insanı olarak hatırlanmıyor. Birçok farklı alanda sosyal girişimleri sahiplenmiş iyi bir insan geliyor akıllara."

Gecede ayrıca UEFA Şampiyonlar Ligi Marşı'nın bestecisi olan Tony Britten tarafından Mustafa V. Koç Spor Ödülü için özel olarak düzenlenen beste de Şef Özgür Sevinç yönetimindeki orkestra tarafından icra edildi.

CAROLINE N. KOÇ: "GENÇLERİMİZİ DEĞERLİ ROL MODELLERLE TANIŞTIRMANIN ONLARI MOTİVE EDECEĞİNE İNANIYORUM"

Törende Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi ve Mustafa V. Koç Spor Ödülü Jüri Başkanı Caroline N. Koç tarafından bir konuşma gerçekleştirildi. Konuşmasında insani değerlerin her fırsatta yeniden hatırlanması gerektiğine vurgu yapan Caroline N. Koç, "Gerek tek yaşam alanımız olan dünyaya ve çevreye verdiğimiz tahribat, gerekse de inanılmaz boyutlara ulaşan eşitsizlikler bizlere bazı dersler veriyor. Almamız gereken en önemli dersin, değerlerimizi yeniden gözden geçirmek olduğunu düşünüyorum. İnsana yakışır bir medeniyetten bahsedebilmemiz için ortak değerlerimizi hatırlamamız gerekiyor. İnsanlığı ve dünyamızı bu baş döndürücü değişimin karanlık tarafından koruyacak yegâne olgu 'değerlerimizdir'. Kendi elimizle yarattığımız tüm problemlere artık bir son vermenin tek yolu, öyle görülüyor ki insanı insan yapan değerlerin savunucusu olmaktır" dedi.

Caroline N. Koç, ayrıca konuşmasında spor dünyasında olimpik değerlerin benimsenmesine yadsınamaz katkılar sağlayan Zimbabwe Gençlik, Spor, Sanat ve Rekreasyon Bakanı Kirsty Coventry'nin spor hayatına yedi olimpiyat madalyası sığdırdığını da davetlilerle paylaştı. Kirsty Coventry'nin öncülük ettiği pek çok toplumsal projeyle örnek bir spor insanı ve politikacı olduğunu belirten Koç, "Çocuklarımızı ve gençlerimizi, böyle değerli rol modeller ile tanıştırmanın, onları motive edeceğine ve yön göstereceğine yürekten inanıyorum" şeklinde konuştu.

Uluslararası Modern Pentatlon Federasyonu Başkanı Klaus Schormann'a da geceye katılımı için teşekkür eden Caroline N. Koç, "Yenilikçi vizyonu, kadının spordaki yerine ve modern pentatlon branşına yaptığı büyük katkılar gelecek nesiller için yol açıcı nitelikte olmuştur. Kendisini bu spora adamış, dünya çapında fark yaratmış bir spor insanının bu önemli gecede bizlerle olması çok anlamlı ve değerli" dedi.

ÖDÜLÜN BÜYÜK DESTEKÇİSİ FİKRET ÜNLÜ'YE ANMA

Ödülün ilk iki senesinde seçici kurul başkanlığını yürüten Gençlik ve Spordan Sorumlu Eski Devlet Bakanı Fikret Ünlü'yü de saygı ve rahmetle anan Caroline N. Koç, "Kendisi de aynen Mustafa gibi olimpizmin temel değerlerini yaşamının her alanına taşımış özel biriydi. Güler yüzüyle, eserleriyle, insana, doğaya ve tüm canlılara karşı gösterdiği şefkat ve sevgiyle ve en önemlisi geride bıraktığı sıcacık anılarla aramızda yaşamaya devam edecek" diye konuştu.

COVENTRY: "İLKE ÖZYÜKSEL GENÇ SPORCULAR İÇİN İLHAM KAYNAĞI OLACAK"

Olimpiyat oyunlarında ferdi olarak madalya kazanan ilk Zimbabweli sporcu olan ve ülkesinde "Altın Kız" olarak tanınan Zimbabwe Gençlik, Spor, Sanat ve Rekreasyon Bakanı Kirsty Coventry de Mustafa V. Koç

Zimbabwe'de "Altın Kız" olarak tanınan Gençlik, Spor, Sanat ve Rekreasyon Bakanı Kristy Coventry de ödül töreninin davetlileri arasındaydı.

Törende UEFA Şampiyonlar Ligi Marşı'nın bestecisi olan Tony Britten'ın Mustafa V. Koç Spor Ödülü için düzenlediği özel besteyi Şef Özgür Sevinç yönetimindeki orkestra icra etti.

Spor Ödülü'nde bir konuşma gerçekleştirdi. Zimbabwe'de nüfusun yüzde 78'ini oluşturan gençlerde spor bilincinin oluşturulması için pek çok çalışma gerçekleştiren Coventry, konuşmasında İlke Özyüksel'in genç sporcular için bir ilham kaynağı olacağını söyleyerek kendisine 2020 Olimpiyatları yolunda başarılar diledi.

PROF. DR. ERDENER: "BU ÖDÜLÜN OLİMPİK DEĞERLERİ SAHİPLENEN GENÇLERİMİZİN SAYISINI ARTTIRMASINI DİLİYORUM"

Gecede Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) Başkanı ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) Asbaşkanı Prof. Dr. Uğur Erdener de bir konuşma gerçekleştirdi. Erdener, "Rahmetli Mustafa Koç'un yaşamının her alanında ön planda tuttuğu mükemmeliyet, saygı ve dostluk gibi değerler, aynı zamanda Olimpizmin temel amaç ve değerleridir. Başarılı iş insanı kimliğinin yanı sıra iyi bir sporcu ve sporun destekçisi olan Mustafa Koç'un anısını, gelecek nesillere rol model olan, ülkemizi uluslararası arenada en iyi şekilde temsil eden milli sporcularımızı destekleyerek, onları onore ederek yaşatıyor olmaktan dolayı Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi olarak büyük memnuniyet duyuyoruz. İlk olimpik modern pentatletimiz İlke Özyüksel'i başta ülkemize kazandırdığı başarılar, çocuk ve gençlerimize örnek oluşu, aynı zamanda da bu kıymetli ödülün sahibi olması dolayısıyla gönülden kutluyorum. Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün ülkemizde olimpik değerleri sahiplenen, sporu yaşamının ayrılmaz bir parçası hâline getiren gençlerin sayısının artmasına katkı sunmasını diliyorum" ifadelerine yer verdi.

ÖDÜL MODERN PENTATLON'UN "İLKE"SİNE

Bitmek bilmeyen zorluklar karşısında sergilediği kararlı duruşun yanı sıra Türkiye'de "modern pentatlona"

Prof. Dr. Uğur Erdener, "Mustafa V. Koç Ödülü; olimpik değerler olan mükemmeliyet, saygı ve dostluğu öne çıkartıyor" dedi.

İlke Özyüksel, modern pentatlon branşındaki üstün başarısıyla ödülün sahibi oldu.

kazandırdığı ivme ile pek çok gence ilham veren İlke Özyüksel, aynı zamanda Mustafa V. Koç'un sahip olduğu değerleri en iyi temsil eden adaylardan biri olması nedeniyle "2019 Mustafa V. Koç Spor Ödülü"ne layık görüldü. İlke Özyüksel, törende yaptığı konuşmada "Her zaman en yukarıyı hedefleyen bir sporcu olarak, en büyük ödülümüz kaldırdığımız kupalar ya da üst üste astığımız madalyalar değil verdiğimiz mücadelenin izleri, taşıdığımız sorumluluğun ağırlığı, yaptığımız fedakârlıkların acısı ve arkamızda bıraktığımız örneklerin anısı olduğuna inandım. Henüz epey gencim. Ama bu kısa yıllar içinde bile her başarının bir bedeli, her kürsünün bir sorumluluğu olduğunu öğrendim. Bugün bu sorumluluğun biraz daha arttığını hissediyorum. Şu anda aramızda olmasa da Mustafa Koç'un sesini duyabiliyorum. Konuşurken, yarışırken, koşarken, yaparken bana hep aynı şeyi fısıldıyor: Asla vazgeçme, İlke" şeklinde konuştu.

Mükemmellik, dostluk ve saygı gibi olimpik değerler olmadan altın madalyanın sadece metal, rekorun sadece rakam olduğunu vurgulayan Özyüksel, "Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün Türk sporunun ilerlemesine olduğu kadar bu değerlerin yaygınlaşmasına da katkı sağladığı inancındayım" dedi.

İLKE ÖZYÜKSEL: "VAZGEÇMENİN KELİME ANLAMI BENDE YOK"

Milli Pentatlet İlke Özyüksel'in yaşamına ilişkin bir belgesele de yer verilen gecede İlke Özyüksel, kendisiyle yapılan söyleşide şu ifadelere yer verdi: "Mustafa Koç biraz hayallerimi, biraz kendimi gördüğüm biri... Fotoğraflarına

İLKE ÖZYÜKSEL: "EN BÜYÜK ÖDÜLÜMÜZÜN KALDIRDIĞIMIZ KUPALAR YA DA ÜST ÜSTE ASTIĞIMIZ MADALYALAR DEĞİL, VERDİĞİMİZ MÜCADELENİN İZLERİ, TAŞIDIĞIMIZ SORUMLULUĞUN AĞIRLIĞI, YAPTIĞIMIZ FEDAKÂRLIKLARIN ACISI VE ARKAMIZDA BIRAKTIĞIMIZ ÖRNEKLERİN ANISI OLDUĞUNU ÖĞRENDİM."

baktığımda, videolarını izlediğimde, hayatını okuduğumda kendime çok yakın buluyorum. Yapmak istediğim sporları yapmış ve hepsini öğrenmek, bilmek istiyor. Hep daha fazlasını isteyen biri... Çok sıcak, herkesten biri... Arkasında birçok şey, pek çok yardım ve vefa bırakmış. Bu çok etkileyici... Benim de hayalimde olan bir şey... Onu ayıran en büyük özelliği bence bu... Spor artık benim hayatım, onu kendimden ayırt edemiyorum. İnsanlar spor yapmasaydın ne yapardın diye soruyorlar. Ben hep insanlara yardım ederken hayal kuruyorum ve elimden geldiğince bütün çocuklara yardım ettiğimi düşünüyorum. Hiçbir zaman adaletsiz olunmayan, haksızlığın olmadığı bir dünya hayal ediyorum. Vazgeçmenin kelime anlamı ise bende yok."

Hayatı boyunca spor yapan ve çevresindekileri de bu konuda teşvik eden Mustafa V. Koç, Türkiye'de de sporcuların desteklenmesine büyük önem veriyordu.

MODERN PENTATLONUN TÜRKİYE'DEKİ ÖNCÜSÜ

İLKE ÖZYÜKSEL; HAYAL GÜCÜ, AZMİ, HİÇ BİTMEK BİLMEYEN İNANCI SAYESİNDE MODERN PENTATLONA ADINI ALTIN HARFLERLE YAZDIRMIŞ SIRA DIŞI BİR İSİM... KIRDIĞI REKORLAR VE ALDIĞI MADALYALARLA MODERN PENTATLON ALANINDA ADINI DÜNYAYA DUYURAN 2019 MUSTAFA V. KOÇ SPOR ÖDÜLÜ SAHİBİ MİLLİ PENTATLET İLKE ÖZYÜKSEL, TÜRKİYE'DE DE BU SPOR DALININ GELİŞMESİNDE ÖNCÜ OLMA HEDEFİNDE...

ÖZLEM KAPAR BAYBURS

İlke Özyüksel, altı yaşındayken yüzme ve buz pateni ile başlayan spor hayatını Türkiye'de pek bilinmeyen bir spor dalı olan modern pentatlonda aldığı müthiş başarılarla ve madalyalarla taçlandıran bir sporcu... Yüzüyor, koşuyor, ata biniyor, eskrim ve atış yapıyor.

Aynı zamanda Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün bu yılki sahibi de olan Milli Pentatlet İlke Özyüksel ile azim, hırs, disiplin ve sabırla yoğrulmuş sıra dışı öyküsünü konuştuk.

Modern pentatlon Türkiye'de az bilinen bir spor olmasına rağmen bu alanda büyük bir başarı hikâyesi yazdınız, olimpiyatlara giden ilk Türk sporcusu oldunuz. Spora başlama serüveninizi anlatır mısınız?

Hareketli bir çocuktum; koltuk tepelerinden inmez, sokakta koşturmaya bayılır, eve girmek istemezdim. Ailem enerjimi atmak için sporun faydalı olacağını düşünmüş. Dört yaşında yüzmeye yazdırmak istemişler ama yaşım küçük olduğu almamışlar. Altı yaşındayken tekrar gittim ve spora yüzmeyi öğrenmekle başladım. Eş zamanlı olarak buz patenine gidiyordum. Uzunca bir süre haftada iki-üç gün olmak üzere amatörce yüzme antrenmanlarına devam ettim. Kulübümüz bizi bir gün 19 Mayıs Stadyumu'na çağırdı, orada havuz ve atletizm sahası yan yana... Beklerken, bizi atletizm sahasına soktular. Biz yüzeceğimizi zannederken koşu antrenmanına katılacağımızı öğrendik. Hazırlıksızdım, altımda kot pantolon ve ayağımda terlik vardı. Çareyi annemin üç-dört numara büyük spor ayakkabılarını giyerek antrenmana katılmakta buldum.

O sahaya adım attığım günden bu yana yaklaşık on üç yıldır koşuyorum. İlk şampiyonluğumun peşi sıra aynı yıl İtalya'daki Dünya Şampiyonası'na gittim ve orada da birinci oldum. Çok küçük olduğum için Milli Takım kıyafetleri çok büyük gelmişti, madalya almak üzere kürsüye çıkmak için hazırlanırken giydiğim forma dizlerime kadar uzanıyordu.

Modern pentatlon, aynı gün içinde atıcılık, eskrim, serbest stil yüzme, binicilik ve üç kilometre koşudan oluşan beş yarışı içeren bir spor mücadelesi... En çok sevdiğiniz ve zorlandığınız branşlar neler?

Modern pentatlona başlangıcım o ilk dünya şampiyonasıyla oldu. Aslında koşma ve yüzme dışında at binme, eskrim ve atış branşları olduğunu bilmiyordum. Her şey kendiliğinden gelişti. Katıldığım antrenmanlarından birinde atış var dediler ve atış hocası getirdiler, böylelikle de atışa başladım.

Modern pentatlona girer girmez ilk yıl Avrupa ikincisi, ikinci yıl Avrupa Şampiyonu oldum. Pentatlonda aslında tüm branşları seviyorum ama en çok sevdiğim koşu. Çocukken de her yere koşarak giderdim, koşmak benim için apayrı bir duygu. Babamda da bu cevher vardı. Onun da Türkiye üçüncülüğü derecesi var. En çok zorlandığım branş ise eskrim... Çünkü hâlâ eskrime tam adapte olup çalışamadım, hiç antrenörüm olmadı.

Beş ayrı branşın beş ayrı antrenörleriyle çalışmak beni hep zorladı. Pentatlonda bütün puanlar birbirine eşit değil, eskrim branşının puanı en yükseği... Onu yapamadığımda madalya şansımın düşeceğini bildikleri için ne yazık ki bana destek olmadılar.

Modern pentatlon sistemini Türkiye'de bilen çok az sayıda kişi var. Antrenörlerime anlatmak bana düşüyor, hem antrenörlerin antrenörü hem de antrenörlerin sporcusu oluyorum. Bu ikilem beni çok yoruyor.

İlk koşu antremanına gittiğinde hazırlıksız olduğunu anlatan İlke Özyüksel, sahaya adım attığı günden bu yana yaklaşık on üç yıldır aralıksız koştuğunu dile getiriyor.

Spor hayatına yüzmeyle başlayan İlke Özyüksel, aldığı ödüller ve kaydettiği başarılarla modern pentatlonun Türkiye'de tanınmasına katkı sağlıyor.

BAŞARILARI

- **2019 Uluslararası Modern Pentatlon Federasyonu (UIPM) Dünya Kupası,** Szekesfehervar/Macaristan - Gümüş Madalya
- **2018 Avrupa Gençler Şampiyonası,** El Prat De Llobregat/İspanya – Altın Madalya
- **2018 Uluslararası Modern Pentatlon Federasyonu (UIPM) Dünya Kupası,** Cairo/Mısır – Bronz Madalya
- **2017 Avrupa Şampiyonası,** Minsk/Belarus – Bronz Madalya
- **2017 Avrupa Gençler Şampiyonası,** Barselona/İspanya – Bronz Madalya
- **2017 Uluslararası Modern Pentatlon Federasyonu (UIPM) Dünya Kupası,** Drzonkow/Polonya – Bronz Madalya
- **2017 Uluslararası Modern Pentatlon Federasyonu (UIPM) Dünya Kupası,** Cairo/Mısır – Gümüş Madalya
- **2016 Avrupa Şampiyonası,** Sofya/Bulgaristan – Bronz Madalya
- **2016 Avrupa Gençler Şampiyonası,** Drzonkow/Polonya – Gümüş Madalya
- **2012 Avrupa Yıldızlar B Şampiyonası,** Varşova/Polonya – Gümüş Madalya

Yaşadığınız zorluklar karşısında nasıl oldu da pes etmediniz?
Gençlik Olimpiyatları'na iki ay kala antrenörlerim beni bıraktı. Antrenörüm yok diye çalışmaktan vazgeçecek değildim. Antrenmanlarımdan kalan bilgilerle kendi başıma çalıştım. Tabii ki bu durumda performansın aynı olması da söz konusu olmuyor. Yorulduğunuzda vücudunuz size "acıyı bırak" mesajı verir, siz de ona karşı koyarsınız. Tek başına acı çekmek çok zor. Bu acıya yardımcı olacak, çalışmaya teşvik edecek biri her zaman lazım.

O iki ay boyunca tek başıma o acıya dayandım ve olimpiyatlara gittim. Olimpiyat köyü ile yarış alanları arasındaki mesafe çok uzaktı, servislerle iki saati aşkın yol yapıyorduk. Yolculuklar sırasında tanıştığım Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nden görevli bir ağabeyle sohbetlerimiz sırasında problemlerimi de paylaşıyordum. Sesimi duyurmak için Bakanlığa başvurmuştum ama doğru kişileri bilmediğim için doğru iletişim kuramamıştım. Sağ olsun işte o ağabey, yolculuk sırasında anlattıklarımı Türkiye dönüşünde Bakanlığa iletmiş. Olimpiyatlar bittikten hemen sonra beni Bakanlığa çağırdılar. Bana destek vereceklerini söylediler. Son noktaya geldiğimi düşünmeye başladığım sıralarda çalışmak için Macaristan'a gönderildim. On ay orada kaldım ve pentatlonun tüm sistemlerini çok iyi öğrendim. Bir yandan da İngilizcem gelişti.

En son İngiltere'de düzenlenen Avrupa Modern Pentatlon Şampiyonası'nda koşu ve atış kombinasyonunda dünya rekoru kırdınız. Bu peş peşe gelen başarılar modern pentatlonun ülkemizde tanınmasına ve sevilmesine vesile oldu mu?.
Yurt dışında gördüğüm çalışma sistemleri beni çok etkiledi. Çok teknik çalışıyorlar. Onlara yeteneksiz bir sporcuyu verin, kusursuz çalışma sistemleriyle onu dereceye sokmayı başarırlar. Günümüzde Türkiye'de modern pentatlonu iyi bilen, branşların hepsine hâkim, çalıştırma kapasitesi de olan kimse yok. İleriki dönemlerde bu spor dalını benim gibi sporcuların ancak ve ancak antrenörlük yaparak geliştirebileceklerine inanıyorum. Pentatlonda yer alan beş branşın da içinde olduğu bir okul veya bir kulüp olsa nasıl rahat bir spor dalı olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Ben şu an çok fazla antrenman yapmak zorundayım çünkü normalde daha küçük yaşlarda öğrenilmesi gereken atıcılık, eskrim ve biniciliği geç yaşta yapmaya başladım. Hâlbuki teknik branşların performans branşlarından önce veya hepsinin birlikte başlaması gerekir.

Modern pentatlonda beş branş bir arada olduğu için her biri için farklı antrenörlerle çalışıyorsunuz. Çoklu çalışmanın avantajlı ve dezavantajlı tarafları neler?
En büyük avantajı hiç sıkılmanıza fırsat vermemesi... Tek branşta spor yapanlar bazen sıkıldıklarını söylerler, bizde bu yok. Dezavantajı da daha önce de söylediğim gibi farklı antrenörlerle çalışmak. Benim beşten fazla antrenörüm var; kondisyon antrenörü, psikoloğu vs. Hepsinde farklı birer çalışma zihniyeti olması zaman zaman zorluyor. Oysa tüm branşlarda çok iyi olmak zorundayım, çünkü pentatlon bir bütün... Örneğin at biniciliğinin puanı en yüksek, ata iyi binemediğinizde diğer branşlar o açığınızı kapatamıyor.

Yarışmalarda neye odaklanıyorsunuz? Müsabakalara hazırlanma sürecinizden bahseder misiniz?
Yarış sabahına kadar o anı düşünmemeye çalışıyorum. Düşünürsem vücudum kasılıyor, kaybetme korkusu başlıyor.

İlke Özyüksel, Türkiye'yi dünyanın çeşitli yerlerinde katıldığı müsabakalarda başarıyla temsil eden sporcularımızdan biri.

"MUSTAFA V. KOÇ ÖDÜLÜ BENİM EN BÜYÜK HAYALİMDİ. ÖDÜL TÜRKİYE'DE DOSTLUK, BİRLİKTELİK, MÜKEMMELİYET, FAIR PLAY GİBİ DEĞERLERİ TEMSİL EDEN MUSTAFA KOÇ'UN ADINI TAŞIYORDU. BU YÜZDEN BENİM İÇİN DÜNYANIN EN ÖNEMLİ ÖDÜLÜ."

Antrenmanlarda kendimi yarıştaymışım gibi hayal ediyorum. Dolayısıyla hazır ve konsantre gidiyorum. Öte yandan stres elbette oluyor. Örneğin bineceğimiz atı kurayla seçiyoruz. Nasıl bir at gelecek bilmiyoruz, şansımıza ne çıkarsa... Aslında buna heyecan desek daha doğru olur.

Sizce başarılı bir sporcuda olması gereken vasıflar neler? Başarıyı mutlak kılan özelliklerden bahseder misiniz?
Performans asla tek başına yeterli değil. Çalışma disiplini ve azim olmazsa olmaz. Hırs da şart, ama gemiyi batırmayacak bir hırs gerekli. İstek ve inanç da onlara eşlik etmeli... Günü günde yaşayan, doğru çalışan sporcu başarılı olur. Elbette en önemli konuların başında da ahlak geliyor.

Hayatını spora ve sporun gelişimine adayan Mustafa V. Koç, sporcu kimliğinin yanında gençlerin önünü açmak ve onları teşvik etmek konusunda oldukça istekliydi. Mustafa V. Koç Spor Ödülü'nün de ortaya çıkışında bu istek belirleyici oldu. Ödülün sizin için ne ifade ettiğini anlatır mısınız?
Bu ödülü çok istemiştim. Büyük ve önemli spor ödülü var ama Mustafa V. Koç Ödülü benim en büyük hayalimdi. Bir kere ödül Türkiye'de dostluk, birliktelik, mükemmeliyet, fair play gibi çok önemli değerleri temsil eden Mustafa Koç'un adını taşıyordu. Bu nedenlerden dolayı da bu ödül benim için dünyanın en önemli ödülüydü. Geçmişten bu yana anlam veremediğim bir şekilde Mustafa Koç'un gözlerinin çok başka baktığını hissediyordum. Sonra onun hayatını öğrendiğimde anladım ki, o da benim gibi sokaklarda koşmuş, çok halktan biriymiş. O hissim oradan geliyormuş. Ödülü aldığımı Fransa Kampı sırasında öğrendim, nasıl sevindiğimi anlatamam. Ağlamakla gülmek arası garip bir hâle girdim, ne yapacağımı bilemedim. Bu ödül, bundan sonraki spor hayatımda da benim başarılarımın ardındaki itici gücü oluşturacak.

Kısa ve uzun vadeli hedeflerinizden bahseder misiniz?
Kısa vadede spor eğitimime devam edip, yüksek lisans ve doktora yapmak hedefindeyim. Mümkün olduğu ölçüde eğitimimi aksatmamaya çalışacağım. Bir yandan da 2020 Tokyo Olimpiyatları hazırlıklarımız sürüyor.

Uzun vadede altı olimpiyata daha katılmayı hedefliyorum. İnşallah olursa dört madalyayla spor hayatımı taçlandırmak istiyorum. Altı olimpiyat önümüzdeki 24 yıla tekabül edecek bir süreç, bu da benim 40'lı yaşlarıma ulaşmam anlamına geliyor. Sporun hep içinde olup hem pentatlonun hem de sporun ülkemizde gelişmesine katkı sağlamak amacındayım. Pentatlonda çok donanımlıyım, ülkemizde bu branşın öncüsüyüm çünkü bu branş bizimle başladı. Çok fazla yurt dışı müsabakalarına katılıp hiç kürsüden inmediğiniz zaman zaten herkes size geliyor, çok fazla diyalog kurma şansı buluyorsunuz. Dünya Pentatlon Başkanı'yla rahatça konuşup birçok şeyden haberdar olabiliyorum. Bu sporun gelişmesi, yeni nesle tanıtılması ve yaygınlaştırılması için elimden geleni yapacağım.

TÜSİAD'IN PENCERESİNDEN FIRSATLAR VE RİSKLER

DÜNYA EKONOMİSİ YAVAŞLIYOR, ULUSLARARASI POLİTİKALAR KARMAŞIK... PEKİ BU ORTAMDA TÜRKİYE BİR YANDAN EKONOMİDEKİ KIRILGANLIKLARI YÖNETİRKEN DİĞER YANDAN KÜRESEL REKABETTE SEVİYE ATLAMAK İÇİN HANGİ ADIMLARI ATMALI, NELERE ÖNCELİK VERMELİ? TÜSİAD BAŞKANI SİMONE KASLOWSKİ, MEVCUT KONJONKTÜRÜ YORUMLAYARAK ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEME DAİR FIRSAT VE RİSKLERİ BİZDEN HABERLER İÇİN DEĞERLENDİRDİ.

NİHAL KÖZ

"Küresel kriz sonrası dünya yeni yeni toparlanırken ticaret savaşları ve küresel politika belirsizlikleri dünya ekonomisini yeniden yavaşlattı." Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Simone Kaslowski'nin dünya ekonomisindeki son duruma dair ilk yorumu böyle...

Kaslowski, "bildiğimiz anlamda ekonomik ve jeopolitik dengelerin bittiğine, yerlerine yeni ittifaklar ve ilişkiler kurulduğuna" dikkat çekerken Türkiye'nin de yeniden dengelenme sürecinde buna göre pozisyon alması gerektiğine dikkat çekiyor.

İyimser taraftan bakıldığında, Kaslowski'ye göre küresel ekonomideki son gelişmeler bize kırılganlıklarımızla baş etmek için zaman tanıyor ancak büyümeye geçilmesi için atılması gereken üç öncelikli adım var: "Bankacılık sistemindeki sorunlu kredi sorununu çözmek; finansal istikrarı sağlayacak uzun vadeli bir istikrar programını devreye almak ve yapısal reformları gerçekleştirmek." Kaslowski, son olarak demokrasi alanında ilerleme kaydeden ülkelerin gelişmiş ülkeler ligine daha kolay atladığını vurguluyor.

İşte, 20 Şubat 2019'dan bu yana TÜSİAD Başkanlığı'nı yürüten Simone Kaslowski'nin Türkiye ve dünya gündemine dair sorularımıza verdiği yanıtlar...

Dünya ekonomisi ne yazık ki iyi dönemlerinden birini yaşamıyor. Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşlar küresel ekonomi için büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etmeye devam ediyor. Resesyon, birçok uluslararası kuruluş ve uzman tarafından sıklıkla dile getirilen bir risk... Size göre 2020 yılında geniş çerçevede nasıl bir resim göreceğiz?

Küresel kriz sonrası dünya yeni yeni toparlanırken ticaret savaşları ve küresel politika belirsizlikleri dünya ekonomisini yeniden yavaşlattı. Avrupa'da bir durgunluk korkusu var, Çin'in büyümesi yüzde 6'nın altına inebilir. Bu gelişmeler kriz sonrası aşırı genişlemeci hâle gelen para politikalarında eskiye dönmeyi geciktirecek. Oysa ABD Merkez Bankası (FED) 2013 yılında artık genişlemeci politikanın biteceğini ilan etmişti. Yellen döneminde varlık alımları sonlandırıldı ve bilanço küçültme süreci başlamıştı. 2018'de FED, dört faiz artışı yaparak faizi normal seviyelere yükseltmeye başlamıştı. Trump'ın başlattığı ticaret savaşı nedeniyle dünya ekonomisinde görülen yavaşlama sebebiyle bu yıl iki faiz indirimi gördük. Bilançonun yeniden genişletilmesi de gündemde... Avrupa da yeniden miktarsal genişlemeyi tartışıyor.

Ancak alınan parasal tedbirler temel sorunları çözemez, sadece krizin derinleşmesini önlemek için zaman kazandırır. Sağlıklı büyüme patikalarına dönmek için daha farklı yaklaşımlara, daha kapsayıcı kalkınma politikalarına ihtiyaç var. 10 yıldır küresel krizin aşılamamasının asıl nedeni yapısal değişikliklerin gecikmiş olması ve yeni dijital ekonomilerin nasıl yönetilmesi gerektiğinin tam anlaşılamaması... Gelişmiş ekonomiler eşitsizliklerle ve otomasyonun işgücünde getirdiği değişimlerle nasıl mücadele edecek? Göç sorunu nasıl çözülecek? Bu sorunlar hem tüketici hem de yatırımcılarda güven eksikliği yaratıyor. Tüm bu tartışmalar sürerken ticaret savaşlarının şiddetlenmesi küresel ekonomiyi riske sokuyor. En kısa zamanda uluslararası müzakerelerle ticaret savaşlarına bir çözüm bulunmalı; aksi hâlde küresel ekonominin derin bir sarmala girme riski var.

ABD ile Çin arasında süren ticaret savaşlarında yansımasını en belirgin olarak gördüğümüz korumacı politikalar ve içe dönme, küreselleşme sürecini son yıllarda olumsuz etkiliyor. Avrupa'da da birçok ülkede milliyetçi siyasetler yükselişte... Bu konudaki değerlendirmeniz nedir?

Küreselleşme ve dijitalleşmenin dünya ekonomisine çok büyük artıları oldu. Ancak küreselleşmenin getirdiği refah artışı ve büyüme yeterince kapsayıcı olamadı. Büyük gelir ve refah dengesizlikleri oluştu. Bunun sonucu tüm dünyada popülizm ve aşırı sağ yükseliyor. Brexit, İtalya'daki durum, ABD-Çin çatışması hep bu yaşanan sancıların yansıması... Dünyada bildiğimiz anlamda ekonomik ve jeopolitik dengeler bitti. Bu yeniden dengelenme sürecinde eski ekonomik ve jeopolitik ittifaklar bitiyor, yerlerine yeni ittifaklar ve ilişkiler kuruluyor.

Dünyanın ihtiyacı, bu yaşadıklarımızın çok ötesinde. Kapsayıcı ekonomi politikalarına, siyasî yaklaşımlara ihtiyaç var. Aksi durumda yaşanan krizlerden ve çalkantılardan kurtulmak çok zor. Sonuç alma yolları

arasında kullanılan siyasî ve ekonomik yaptırımlar aslında söylendikleri kadar işe yaramıyor. Bir kez uygulandıktan sonra etkilerini kaybediyor, diplomasi ve iletişim kanallarını tıkıyorlar. Önemli olanın iletişim ve diyalog içinde kalabilmek, karşı tarafı oyunun içinde tutmak olduğu yaşanan her krizde görülüyor.

Farklı toplumlardan dünyada olup bitene karşı umut verici tepkiler yükseliyor. Son Avrupa Parlamentosu seçimlerindeki yüksek katılım ve seçim sonuçlarında özgürlükçü akımların güçlenmesi; ABD'de başkanın farklı görüşlerine rağmen Business Round Table'da alınan çevreci ve diğer sosyal konuları kapsayıcı kararlar, tüm dünyada son dönem seçimlerinde görünen yüksek katılım ve seçmenlerin popülizme karşı tepkileri toplumların dünyadaki gelişmelere karşı hiç de duyarsız olmadığını gösteriyor. Bunların yanında Hong Kong gösterileri, Fransa'da sarı yeleklilerin protestoları, diğer benzeri akımlar insanların ve toplumların hukuk düzenine, sivil haklarına, kapsayıcı ekonomik büyümeye ne kadar önem verdiklerini, gerektiğinde harekete geçebildiklerini gösteriyor.

Olası Brexit'in siyasî ve ekonomik etkileri nasıl olacak?
Brexit sürecinin nasıl bir macera olduğunu son yaşananlarla gördük. Yanlış teşhisler ve tercihler Birleşik Krallık gibi gelişmiş bir ülkeyi bile zor durumlara sürükledi. Anlaşmasız çıkış en kötü senaryo... Bize göre anlaşmalı da olsa AB'den ayrılmanın değil, Brexit sürecinden sıyrılarak mimarisini yenilemiş, esnek bir AB'de kalmanın yolunun bulunması en iyi çözüm olur.

Brexit konusunda bizim de alacağımız dersler var: AB veya benzeri bir oluşumla ilişki statünüzü düşürme eğilimi size ağır bedeller ödetebilir. Birleşik Krallık gibi G-7 üyesi olan dünyanın beşinci büyük ekonomisi bile ortaya çıkan ikilemlerde çaresiz kaldı. Ayrıca gelecek kuşakları ciddi yönde etkileyecek hayati kararların manipülasyona ve dezenformasyona açık referandumlarla alınmasının sakıncaları olabildiği görüldü. Güçlü bir parlamentonun ve hukuk kurumlarının denge ve denetim işlevi bir kez daha teyit edildi.

Avrupa Birliği, tüm bu süreç boyunca gerçek anlamda birlikte hareket etti. Bu süreçten çok daha güçlenerek ve daha önce değerlendirilmeyen alanlarda da kuvvetlenerek çıktı. Buradan bizim de alacağımız dersler var. Avrupa Birliği bir konu karşısında toplu hareket edebiliyorsa, İngiltere dahi bunun önünde kalamıyor.

Amerika'da FED son yıllardaki politikasını değiştirerek bir süre önce faiz indirim sürecini başlattı. Bu durum, zincirleme etkiyle tüm dünyada faiz politikalarını ve kurları etkiliyor. Sizce önümüzdeki dönemde FED'in politikaları nasıl şekillenecek ve bunun Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan ülkelere yansıması nasıl olacak?
Ekonomik krizden hâlâ tam olarak çıkamamış olmamız, kırılganlıklarımızın devam ediyor oluşu hem tüketici hem de yatırımcı tarafında güven eksikliği yaratıyor. Bu da döviz talebini içeride canlı tutuyor.

"AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YENİ DÖNEMİNDE TÜRKİYE'NİN AB İÇİNDE YER ALMASI İÇİN İHTİYAÇ DUYDUĞUMUZ ARAÇLARA SAHİBİZ. BU NOKTADA GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN GÜNCELLENMESİ EN ÖNEMLİ GÜNDEM MADDESİ VE SOMUT ENTEGRASYON ARACI OLARAK ÖNÜMÜZDE DURUYOR. BU KONUDA AVRUPA İŞ DÜNYASININ TAM DESTEĞİ BULUNUYOR. BU FIRSATI KULLANMALIYIZ."

Küresel ekonomideki son gelişmeler ise bize kırılganlıklarımızla baş etmek için zaman tanıyor. FED, bu sene belki bir faiz indirimine daha gidebilir. Önümüzdeki yıl da herhangi bir faiz artırımı mümkün görünmüyor. Bu ortamda TL'ye destek sürecektir. Bu da ülkemize borç yükünü hafifletme ve maliyetini düşürme fırsatı veriyor. Enflasyonla mücadeleye devam etmeli, fiyat istikrarını mutlaka sağlamalıyız. Reform gündemine hız vererek ve güveni artıracak adımlar atarak, doğrudan yatırımları çekecek bir ortam yaratabiliriz. En kısa zamanda finansal istikrarı sağlamalı, bankalardaki sorunlu kredi tıkanıklığını çözmeli ve yeni bir makro politika çerçevesine geçmeliyiz.

ABD, Çin, AB gibi dünya ekonomisi ve siyasetinde güç sahibi ülkelerdeki ve onların kendi aralarındaki ilişkilerdeki gelişmeleri göz önünde tuttuğumuzda önümüzdeki dönemde Türkiye'yi etkileyebilecek riskler ve fırsatlar neler olabilir?
Avrupa Birliği; ABD-Çin arası ticaret ve teknoloji savaşında yaşadığı sıkışmışlık, Trump'ın transatlantik ittifakı konusundaki istikrarsız politikaları ve Rusya'nın artan jeopolitik etkinliği ile karşı karşıya... Bu durum karşısında yeni ittifaklar arayışında... Türkiye, AB'nin bu arayışına gerek ekonomik gerekse jeopolitik olarak yanıt verebilir. Türkiye'nin kurallara ve çok taraflılığa dayalı liberal demokratik bir dünya düzeninin ve değerlerin parçası olduğunu göstermesi bu konuda büyük önem taşıyor.

İş dünyası karşılaştığı sorunlar yönünden bu alandaki her gelişmeye çok duyarlıdır. Bu yüzden hem AB üyelik sürecimizdeki tıkanmaları aşarak kararlılıkla ilerlemek, hem de transatlantik dünyanın bir parçası olmak durumundayız. AB'nin yeni döneminde Türkiye'nin AB içinde yer alması için ihtiyaç duyduğumuz araçlara sahibiz. Bu noktada Gümrük Birliği'nin güncellenmesi en önemli gündem maddesi ve somut entegrasyon aracı olarak önümüzde duruyor. Bu konuda Avrupa iş dünyasının tam desteği bulunuyor. Bu fırsatı kullanmalıyız.

Kaslowski, Koç Üniversitesi – TÜSİAD Ekonomik Araştırma Forumu'nun (EAF) düzenlediği konferansın katılımcıları arasındaydı.

"KÜRESEL DİNAMİKLER DEĞİŞİYOR... DAHA ÇEVRE DOSTU OLANI, DAHA AZ DOĞAL KAYNAK KULLANANI TALEP EDEN BİR DÜNYA VAR VE EKONOMİLER BUNA KAYITSIZ KALAMIYOR."

Türkiye'de faiz ve enflasyon gibi reel ekonomiyi önemli ölçüde etkileyen göstergelerde önümüzdeki dönemde düşüş öngörülüyor. 2020 yılında Türkiye ekonomisinde nasıl bir tablo öngörüyorsunuz? Büyümenin uzun vadede yukarı çekilebilmesi için sizce hangi adımların ivedilikle hayata geçirilmesi gerekiyor?

Büyüme yavaş yavaş geri dönüyor ama daha krizden çıkmış değiliz, talep koşulları hâlâ çok zayıf... Bu küçülme döneminde sektörlere göre de bir ayrışma oldu. Dışarıya, ihracat ağırlıklı çalışan sektörlerde sıkıntı diğerlerine göre daha az, iç piyasaya çalışanlarda daha fazla daralma var. Turizm nispeten iyi giderken diğer hizmet sektörlerinde sıkıntılar var.

İşsizlik oranı ise 2009 krizindeki seviyesinin üzerine çıktı. Genç işsizliği yüzde 25,8'e ulaştı. Sokaktaki insan krizi tüm şiddetiyle yaşamaya devam ediyor. Bu da talep koşullarının iyileşmesini geciktiriyor. İşsizlik oranını makul seviyelere indirmek için büyümeye kısa zamanda geri dönmek zorundayız. Bunun için atılması gereken üç öncelikli adım var: 1. Bankacılık sistemindeki sorunlu kredi sorununu çözmek. 2. Finansal istikrarı sağlayacak uzun vadeli bir istikrar programını devreye almak. 3. Yapısal reformları gerçekleştirmek.

Bankacılık sisteminde bugün önemli ölçüde sağlıksız borç var; bunlar kredi kanalının verimli işlemesine engel oluyor. Son dönemde 46 milyar TL'lik kredinin aslında sorunlu olduğu ve takibe alınması gerektiği açıklandı. Sorunlu kredilerle ilgili problemi çözebilmek için gerekli mekanizmaların kurulması gerekiyor. Bankacılık sektörümüz sermaye yeterliliği açısından kuvvetli ancak bir kısım sorunlu kredinin piyasada ilgili fonlara aktarılması değerlendirilmeli... Bu yönde bazı çalışmalar var ama piyasadaki risk algısı çok yüksek... Genel bankacılık sektörüne ilişkin risklerin analiz edilerek daha şeffaf bir şekilde paylaşılması, sorunlu kredilere ilişkin standartların net bir şekilde ortaya konması risk algısını olumlu yönde etkileyecektir. Ülke risk primini düşürmek için atılacak her adım da sorunun çözümünü kolaylaştıracaktır.

Bankacılık sistemimizdeki sorunların dışında finansal istikrarın kalıcı olarak sağlanması gerekiyor. Enflasyonun yüzde 5'in altına düşürülmesi, finansmanın ekonomide verimli alanlara yönlendirilmesi ve aşırı risk alımından kaçınılması ana hedefler olmalı... Bu hedeflere ise ancak bağımsız, güçlü kurumlar ile ulaşabiliriz. Merkez Bankası başta olmak üzere tüm denetleyici ve düzenleyici kurumların bağımsızlığı güçlendirilmeli, atamalar liyakat temelinde yapılmalı... Mali disiplinin bozulmadan devam etmesi de kritik önemde... Ekonomik küçülme ve seçimler nedeniyle bu yıl bütçe performansında bozulma görüldü. Önümüzdeki dönemde özellikle harcama tarafında önemli tedbirler alınması gerekecek.

Son olarak ekonomide verimliliği artıracak yapısal dönüşüm adımları hızlandırılmalı.. Ucuz parayla borçlanarak kontrolsüz büyümenin sonuçlarını hep beraber yaşadık. Artık verimlilik temelli büyümeye geçmek mecburiyetindeyiz. Rekabet gücümüzü artırmak, rekabetin giderek zorlaştığı küresel ekonomideki yerimizi sağlamlaştırmak zorundayız.

Sanayi kuruluşlarının küresel rekabette sağlam bir duruş sergileyebilmesi için ne gibi köklü adımların atılması gerektiğini düşünüyorsunuz? Katma değeri yüksek bir üretim profilini hayata geçirmek için sizce neler yapılmalı?

Küresel dinamikler değişiyor. Bilgiye hızla ulaşılıyor; veri hızla derinleşiyor; tüketici tercihleri çeşitleniyor ve bunlara bağlı olarak beklentiler hızla artıyor. Daha çevre dostu olanı, daha az doğal kaynak kullananı talep eden bir dünya var ve ekonomiler buna kayıtsız kalamıyor.

TÜSİAD'ın 20 Şubat 2019 tarihinde düzenlenen 49. Genel Kurul toplantısında gerçekleşen seçimle, yeni yönetim görevine başladı.

"DİJİTAL DÜNYADA YİNE TAKİPÇİ POZİSYONUNDA KALACAKSAK, DÜNYADAKİ SIRALAMAMIZ DA, İHRACATTAN ALDIĞIMIZ PAY DA DEĞİŞMEZ. KENDİMİZİ DEĞİŞTİRMEDEN, AYNI İŞLERİ AYNI ŞEKİLDE YAPMAYA DEVAM EDEREK DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ YERİMİZİ DEĞİŞTİRMEMİZ MÜMKÜN DEĞİL."

Üretim sektörü ve bu bağlamda sanayi kuruluşlarının da bu dinamikleri dikkate alan iş modellerini hızla geliştirmeleri artık kaçınılmaz. Üretim ve hizmet süreçlerinin dijitalleşmesinde kaydedilecek ivme rekabet avantajının en belirleyici bileşeni oluyor. Bunun bir yansıması olarak dijital teknolojilerle desteklenen yenilikçi çözümlerde muazzam bir dinamizm yaşanıyor. Bu gidişat beraberinde "gelişmiş ülkelerin teknoloji geliştirdiği, gelişmekte olan ülkelerin de ürünleri ürettiği" uluslararası iş bölüşümünde de köklü dönüşümleri getiriyor.

Tüm bu süreci bütüncül değerlendirdiğimizde hem teknolojiyi üretim sistemine entegre etmemiz hem de teknolojiyi ülkemizde üretmemiz gerekliliğini net bir şekilde görüyoruz. Katma değeri artırmak için değer zincirinin tamamına dokunmamız gerekiyor. Tüm paydaşların sinerji içinde hareket ettiği; ana ve tedarik sanayinin ve teknoloji geliştirenlerin arz ve talepler açısından güçlü bir şekilde buluştuğu; inovasyonu destekleyen mekanizmaları içeren bir ekosisteme ihtiyaç duyuyoruz.

Bunların yanında; ufkumuzu daha ileriye taşımalıyız. Çok yakın bir zaman önce Birleşmiş Milletler İklim Eylemi Zirvesi gerçekleşti. Tüm kesimler, özellikle gençler beklentilerini çok açık bir şekilde ortaya koydu. Sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınmaya ihtiyacımız var. Kalkınma; çevre, doğa ve toplum ile barışık olmalı. Diğer türlü hem gelişmeyi sürdüremeyiz, hem de insanlarımızı mutlu edemeyiz.

İhracat, uzun yıllardır Türkiye ekonomisine güç sağlayan en önemli ayaklardan biri. Şirketler için de ihracat, iç pazar ile sınırlı kalmamak açısından kritik. Son dönemde Türk şirketleri için hangi dış pazarlarda fırsatlar güçleniyor?
Türk iş dünyası son yıllarda ihracat kapasitesini oldukça arttırdı. Türkiye'nin dünya ihracatından aldığı pay 2001'de yüzde 0,51 iken bu pay 2018'de yüzde 0,87'ye çıktı. Ancak bu dönemin son on senesinde payımız yatay kaldı. Bunu bir uyarı olarak almalıyız. Önümüzde alınacak epey yol olduğu da aşikâr. Ticarette korumacılık ve bölgeselleşme eğilimlerinin arttığı bu dönemde, Brexit, Suriye, İran gibi ekonomik ve jeopolitik belirsizlikleri ve riskleri daha dikkatli ele almak zorundayız. Riski dağıtmak ve azaltmak

adına dış ticaret ve ihracat stratejimizi bir yandan pazar ve ürün çeşitlendirmesi temelinde oluştururken bir yandan da ihraç ürünlerimizin birim kıymetini artıracak şekilde yüksek teknolojili ve katma değeri yüksek ürünler üretmemiz gerek. Bu da uyumlu bir ulusal sanayi politikasını gerektiriyor.

İniş çıkışlarla birlikte AB en büyük ihracat pazarımız olmayı sürdürüyor, 2020-2023 döneminde küresel GSYH büyüme beklentisi (yüzde 3,6) ile dünya ithalat artışı beklentisinin (yüzde 4,1) yüksek olması önemli fırsatlar sunuyor. Özellikle Asya'da alım gücü gitgide yükselen ve büyük nüfusa sahip pazarlar mevcut... Ancak iş dünyamızın bu fırsatlardan hâlâ yeterince faydalanamadığını görüyoruz. Çin, bu yıl ikinci kez ithalat fuarı yapıyor ancak ülkemizden katılım bu yıl da tatminkâr seviyede değil. Bu fırsatların takip edilmesi gerek.

Doğal kaynak zengini olmamamız, tasarruf oranımızın düşük olması ve özellikle son yıllarda çeşitli sebeplerle ülkemize gelen doğrudan yatırımların düşük seviyelerde seyrediyor olması ihracatın önemini daha da artırmış durumda... Firmalarımızın yanı sıra kamunun da ihracatı destekleyen evraksız ve dijital gümrükleri hayata geçirmesi çok önemli... Ticaret Bakanlığı tarafından geçtiğimiz haftalarda açıklanan İhracat Ana Planı'nın hızlı bir şekilde hayata geçirilmesini temenni ediyoruz.

Öte yandan Türkiye'nin en büyük ticari ortağı olan Avrupa Birliği ile sadece malları değil; hizmetler, tarım ürünleri, devlet yardımları, kamu alımları, dijital dönüşüm gibi konuları da kapsayacak daha derin ve modern bir Gümrük Birliği anlaşması yaparak hem mevcut anlaşmanın aksaklıklarının giderilmesi hem de Türkiye ekonomisinin birçok sektöründe olumlu bir dönüşümün yaratılması, Türkiye'nin dış ticarette en büyük önceliklerinden biri olmalıdır.

Kaslowski, 2018'de bir girişimcilik programına dönüşen "Bu Gençlikte İŞ Var!" Programı" etkinliğinin ödül töreninde gençlerle bir araya geldi.

İhracat yanında, şirketlerimizin yurt dışı yatırımlarına da önem vermeliyiz. Bu yatırımlar; bize sahip olduğumuz teknoloji ve Ar-Ge yatırımlarını daha etkili ve verimli kullanma, başka kültürlerde iş yapma kapasitemizi artırarak daha çok pazara erişme olanağı getiriyor. Bu alandan gelecek çeşitlilik, şirketlerimizin ve sektörlerimizin dayanıklılığını ve güçlerini artıracaktır.

Burada bir konuya daha parmak basmak istiyorum. İthal ikamesi veya ithalatı azaltmayı amaçlayan politikalar oluşturulurken; atılacak, mevzuata dayalı korumacı adımların ticaret ortaklarımızda da benzer adımları tetikleyebileceğini unutmamalıyız. Bizim tarafımızda ithalata karşı çıkarılabilecek engeller; ihraç pazarlarımızda bize karşı öne sürülebilir. Bu açılardan; ithal ikamelerinin yenilikçi ve rekabetçi üretim ile oluşturulmasına büyük önem veriyoruz.

Türkiye'nin gelişmekte olan ülkeler kategorisinden gelişmiş ülkeler kategorisine geçmesi için neler yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Sosyal ve ekonomik kalkınmamızı tamamlamamız gerekiyor. Bunun yolu da reform yapmaktan geçiyor. Reform yapmayan ülkelerin değil kategori atlamak, bulundukları yeri korumaları bile mümkün değil günümüzde. Türkiye dünyadaki doğrudan yatırımların 2000'li yılların başında yüzde 0,93'unu çekebilirken şimdi yüzde 0,55'ini çekebiliyor. Konutu çıkardığımızda bu oran 2018'de yüzde 0,33'e kadar düşüyor. Diğer gelişmekte olan ülkelere giden doğrudan yatırımlar arasındaysa 2005-2008 döneminde yüzde 4,8 pay alırken, artık yüzde 2,8 pay alabiliyoruz. İhracattan aldığımız pay da az önce belirttiğim gibi uzun zamandır artmıyor. Artık hukuk sistemi, eğitim, işgücü ve vergi alanlarındaki reformlar mutlaka gerçekleştirilmeli. Teknoloji çok hızlı gelişiyor. Dijital dünyada yine takipçi pozisyonunda kalacaksak, dünyadaki sıralamamız da, ihracattan aldığımız pay da değişmez. Kendimizi değiştirmeden, aynı işleri aynı şekilde yapmaya devam ederek dünya ekonomisindeki yerimizi değiştirmemiz mümkün değil.

Ayrıca tüm çalışmalar demokrasi alanında ilerleme kaydeden ülkelerin gelişmiş ülke ligine daha kolay atladıklarını gösteriyor. Yalnızca ekonomide değil, temel hak ve özgürlükler, ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, insan hakları gibi konularda da ilerleme kaydetmek zorundayız. Özgürlük alanlarının genişlemesi, insanların düşündüklerini özgürce ve korkmadan söyleyebilmesi yaratıcı ve eleştirel düşüncenin gelişebilmesi için şarttır. Gelişmiş ülke kategorisine geçebilmek için önemli hedeflerimizden biri artık ülkemizde demokrasi ve hukuk devletinin tartışma konusu edilemeyecek bir düzeye getirilmesi olmalıdır.

Abdülmecid Efendi Köşkü'nün büyülü ortamında bir zürafanın boynunu uzatıverip içeriye bakması şaşırtıcı gelmiyor.

İÇİMDEKİ ÇOCUK

“HER YETİŞKİN ÖNCE ÇOCUKTU. AMA PEK AZI BUNU HATIRLIYOR...” KÜÇÜK PRENS’İN YAZARI SAINT-EXUPÉRY’NİN BAHSETTİĞİ BU AZINLIKTAN MISINIZ? O ZAMAN ÖMER M. KOÇ’UN ÖZEL KOLEKSİYONUNDAN ESERLERLE HAZIRLANAN VE ABDÜLMECİD EFENDİ KÖŞKÜ’NDE 10 KASIM’A KADAR DEVAM EDECEK OLAN “İÇİMDEKİ ÇOCUK” SERGİSİNE BUYRUN...

NİHAL KÖZ HADİYE CANGÖKÇE

İstanbul, Nakkaştepe'deki Abdülmecid Efendi Köşkü... Girişte inerken taksici soruyor; "Köşkte bu ara bir şey mi var? Birkaç gündür sürekli buraya yolcu taşıyorum." Gerçekten de sokağın sakinliğine rağmen bahçede bir bayram yeri havası esiyor. Hafta içi olsa da sıra uzun; annelerinin elini tutmuş çocuklar, üniversiteliler, ak saçlılar... Torunlarıyla gelen bir çift, ışıl ışıl gözlerle çevreyi süzüyor. İçeriye girmek için kim daha sabırsız; onlar mı yoksa bebeğini sımsıkı kavrayan küçük kız mı? Açık ki ilki; çünkü bu tarihi köşkteki serginin başlığının daveti onlar için çok ama çok güçlü: "İçimdeki Çocuk"...

Yemyeşil bahçede neşe daha da artıyor. Zira binayla sınırlı kalmayan, dışarıya da coşkuyla taşan bir sergi bu. Başlarını kuma gömmüş üç bronz köpek; kuyrukları dimdik havada, belli ki kemik arıyorlar. Etrafları çocuklarla dolu. Hemen arkadaki havuzun içinde, havada çırpınan iki ayak ise ancak baş aşağı duran bir deve ait olabilir. Hangi kahraman onu devirip suya atmış acaba? Yakınlarda bir de devekuşu var ama onun kafası kuma değil, bir rubik küpe gömülü... Bu heykeller 1950'lerde ve 60'larda doğmuş sanatçıların eserleri... Toprağı eşeleyen köpekler Yael Erlichmann'ın, "Ziyaretçi 2" isimli bronz ayaklar David Breuer-Weil'in, "Struzzo Rubik" yani devekuşu ise Stefano Bombardieri'nin.

"Gel gel" diye göz kırpan bahçedeki diğer eserlerin cazibesi arasında bocalarken uzun boynunu köşkün içine daldırmış, sadece beli ve arka bacakları görünen zürafa, karşı konulmaz bir merak duygusunu ateşliyor. İçinizdeki çocuk haykırmaya başlıyor: "Zürafa neye bakıyor? İçeride ne var? Hemen sen de gir!"

Francesco Albano'nun 2009 tarihli eserinin adı "95 kg".

Patricia Piccinini'nin hipergerçekçi heykelleri son derece çarpıcı...

David Breuer-Weil'in bronz çalışması havuzu süslüyor.

Wilfred Pritchard'ın iskelet heykeli, oldukça eğleniyor gibi...

İÇİNDEKİ ÇOCUĞA KULAK VER!

"Her yetişkin önce çocuktu. Ama pek azı bunu hatırlıyor"... Serginin mesajını belki de en iyi anlatan, Küçük Prens'in yazarı Antoine de Saint-Exupéry'e ait bu sözler... Bahçenin yanı sıra görkemli binanın iki katına yayılan sergide dolaşırken bu cümleler sürekli kafanızın içinde çınlıyor. Bu nedenle köşkün içinde ünlü yazarın kitabı için hazırladığı orijinal çizimleri gördüğünüz an, sanki bir dostla karşılaşıyorsunuz.

16. İstanbul Bienali'ne paralel olarak açılan ve 10 Kasım'a kadar pazartesileri hariç her gün ziyaret edebileceğiniz "İçimdeki Çocuk"ta 60 sanatçının 100'den fazla eseri yer alıyor. Her eser, üretildiği dönemden bağımsız şekilde, aynı güçlü çağrıya sahip: İmkânsızın tanımını bilmeyen çocuk aklını, kaybetmeye yüz tuttuğun içindeki çocuğu dinle! Çağrıyı yapan sanatçılar, sergide uluslararası kariyerlerinden de bir çırpıda sıyrılıvermiş. Salonlarda bazısı 17. yüzyıla uzanan, bazısı yeni anonim yapıtlar da var; Pablo Picasso, Andy Warhol gibi dünyaca ünlü sanatçıların eserleri de... Maurice Denis, Jean Baptiste Carpeaux, Luc-Olivier Merson gibi ustalar; çağdaş genç sanatçılar ile kol kola girmiş. Her bir sanatçı kendi içindeki çocuğu bazen neşeyle bazen de şiddetli bir hüzünle dışa vuruyor. Hep birlikte el ele vererek ziyaretçileri oyun arkadaşlığına davet ediyorlar.

Bu oyun alanının yaratıcısı ise Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç... Büyük bir sanatsal tutkuyla tasarladığı, tüm safhalarını titizlikle takip ettiği sergide kişisel koleksiyonundan değerli bir seçki oluşturmuş. Onun sanatın evrensel diline olan inancı ve sanata verdiği önem her köşede kendini hissettiriyor.

Dean Snyder'ın çalışması çölleşen dünyamızda güçlü çağrışımlar yaratıyor.

PABLO PICASSO, ANDY WARHOL, MAURICE DENIS, LUC-OLIVIER MERSON, JEAN BAPTISTE CARPEAUX GİBİ USTALAR; SERGİDE GENÇ ÇAĞDAŞ SANATÇILAR İLE KOL KOLA GİRMİŞ. HER SANATÇI KENDİ İÇİNDEKİ ÇOCUĞU BAZEN NEŞEYLE BAZEN DE ŞİDDETLİ BİR HÜZÜNLE DIŞA VURUYOR.

MASAL KÖŞKÜ İLE DİYALOG KURAN SERGİ

Eserler kadar, mekân da "içimizdeki çocuğu" ortaya çıkmaya teşvik ediyor. İlk anda, tarihî semtlerde tek tük bulunan; içlerinin perilerle, cadılarla, canavarlarla dolu olduğunu hayal ettiğimiz ahşap köşkler aklınıza geliyor. Ancak burası, en cesurlarımızın bile bahçesine adım atmaya cesaret edemediği o perili köşklerden çok farklı... "Acaba ilk yapıldığı zamanlar nasıldı?" sorusuna pırıl pırıl cephesiyle, içerideki rengârenk çinileriyle, duvarlarda yer alan hat sanatı örnekleriyle kısa ve net bir yanıt veriyor.

19. yüzyılın sonlarında Mısır Hıdivi İsmail Paşa tarafından av köşkü olarak yaptırılan bina daha sonra II. Abdülhamit tarafından satın alınarak amcası Halife Abdülmecid Efendi'ye tahsis edilmiş. Sanatseverliğiyle

Piccinini, 2012 tarihli eserinde silikon, fiberglas, insan saçı ve hayvan kılı kullanmış.

Hangi çocuk yıldızlara giden bir merdiven hayal etmemiştir?

Picasso'nun 1928 tarihli "Tête" isimli yağlıboya tablosu...

Saint-Exupéry'nin Küçük Prens için hazırladığı orijinal çizimler...

tanınan Abdülmecid Efendi'nin hem yazlığı hem ressamlığını sürdürdüğü bir sanat yuvası olmuş. Mekân o dönemde sanat ve edebiyat toplantılarına ev sahipliği yapmış. Bu, adeta "İçimdeki Çocuk" sergisi ile köşk arasında içten bir diyaloğa neden olmuş. Sergi, köşkü 100 yılı aşkın süre önceki atmosferiyle yeniden buluştururken köşk de masalsı ortamıyla serginin mesajını destekliyor.

ÖZGÜR OYUN ALANI

Köşkün selamlık bölümünün önünde sıra bekleyen ziyaretçiler, bir yandan süslü dış cepheyi incelerken bir yandan da merakla içeriye bakışlar fırlatıyor. Minikler, hemen kapının yanındaki bisiklet ile daha ilgili. Bu, Bedwyr Williams imzalı bir eser... Zinciri kopmuş bisikletin gidonu üzerinde bir koç kafası var. Gövdenin bazı kısımları ise muzipçe post ile kaplanmış. Hangi çocuk buna binmek istemez ki? Her gören, elindeki sergi kitapçığında eseri arıyor.

Küçük kitapçık da serginin ruhuyla uyumlu şekilde tasarlanmış. İçinde alışageldiğimiz gibi bir tanıtım yazısı ya da "en önemli eserler" bölümü yok. Yalnızca sanatçının ismi, doğum tarihi, sergilenen eserin adı ve hangi malzemenin kullanıldığı yer alıyor. Yanlarında da eserin resmi... Bunlar fotoğraf değil. Adeta bir çocuk gördüğü şeyleri karalayıvermiş.

Köşkte ya da bahçede sergilenen eserlerin yanlarında da açıklamalar yer almıyor. Görebileceğiniz tek yazı, Nietzsche, Rousseau gibi ünlü düşünürlerden çocukluğa, yaşama dair alıntılar... Bu özgür oyun alanında "içimizdeki çocuk" en çok ne ilgisini çekiyorsa onu inceleyecek.

DEHA VE ÇOCUKLUK ARASINDAKİ KÖPRÜ

Sergideki her eserin cazibesi ayrı... Ana girişin tam karşısında yer alan Andy Warhol'un gergedanları özel ilgi görenlerden. Bu iki yapıt, "pop art" akımının en

SERGİDE ESERLERİYLE YER ALAN SANATÇILAR

Francesco Albano, Murat Balcı, Ronit Baranga, Yto Barrada, Bertozzi & Cassoni, Stefano Bombardieri, Claudio Bravo, David Breuer-Weil, Paul Carey, Jean Baptiste Carpeaux, Keith Carter, Loris Cecchini, Taner Ceylan, E.V.Day, Antoine de Saint-Exupéry, Maurice Denis, Philip Duckworth ve Ben Sadler, Nezaket Ekici, Yael Erlichmann, Jan Fabre, Nancy Fouts, Françoise Gilot, Murat Gök, Simon Groves ve Tracy Johnson, Mona Hatoum, Charles Holland ve Elly Ward, Kenny Hunter, John Isaacs, Ahmet Doğu İpek ve Hakan Demirel, Clementine Keith-Roach, Alicja Kwade, Lloyd le Blanc, Theo Mercier, Fabien Mérelle, Luc-Olivier Merson, Polly Morgan, İrfan Önürmen, Ferhat Özgür, John Campbell Phillips, Pablo Picasso, Patricia Piccinini, Wilfred Pritchard, Tawatchai Puntusawasdi, Elsa Sahal, Michael Schwarze, Erinç Seymen, Carolein Smit, Dean Snyder, Yaşam Şaşmazer, Sam Taylor-Wood, Hale Tenger, Seyhun Topuz, Mehmet Ali Uysal, Levi Van Veluw, Fabio Viale, Andy Warhol, Bedwyr Williams, Daphne Wright, Erwin Wurm, Damla Yalçın.

önemli temsilcilerinden Warhol'un "Tehlikedeki Türler" serisinden. Gergedanların hemen altındaki levhada Fransız şair Charles Baudelaire'den bir alıntı yer alıyor: "Deha, çocukluğu iradeyle geri almaktan başka bir şey değildir."

Dehanın peşindeki ziyaretçiler sanat eserlerinin izini sürerek salondan salona geçiyor. Bir oda boydan boya Ahmet Doğu İpek ve Hakan Demirel'in köşke özel hazırladığı ahşap zemin yerleştirmesiyle kaplı. Sanki alt tarafta gezinen köstebekler parke üzerinde tümsekler yaratmış, aradan bitkiler fışkırmış. Bir başka odada Avustralyalı sanatçı Patricia Piccinini'nin silikon, fiberglas, insan saçı gibi malzemeler kullanarak yaptığı son derece çarpıcı hipergerçekçi heykelleri yer alıyor. Kendisi de bir sanat eseri olan terasın zemini üzerinde gökyüzünden süzülüp gelmiş kocaman bir uçak duruyor. Kâğıt olduğuna yemin edebilirsiniz, ama hayır; İtalyan heykeltraş Fabio Viale beyaz mermer kullanmış.

BULUTLARI ÖLÇMEYE DAVET

Sergiyi gezmek için ne kadar zamanları kaldığını anlamak isteyen ziyaretçiler başlarını kaldırıp bahçedeki sevimli saat kulesine baktıklarında bir sürprizle karşılaşıyor. Saatin üç yüzü burçları gösteriyor. Dördüncü yüzdeki saat ise hareketsiz. Tam "durmuş galiba" diye düşünürken akrep ile yelkovan kendi zamanlarına göre, şen bir kahkahayla, birkaç ters tur atıp yeniden duruyor. Hangi çocuk zamanı umursar ki?

Belçikalı sanatçı Jan Fabre'nin bronz adam heykeli kollarını kaldırmış, elinde metre, büyük bir ciddiyetle bulutları ölçüyor. Siz de günlük rutininizde ölçtüğünüz şeyleri bir süreliğine de olsa kenara bırakıp onunla birlikte bulutları ölçmeye ne dersiniz?

Jan Fabre'nin bronz heykeli, bahçede yer alan eserlerden...

Bedwyr Williams'ın eseri, girişte ziyaretçileri karşılıyor.

16. İSTANBUL BİENALİ VE KUŞLARI ÖZLEMEK

İSTANBUL BİENALİ, YAŞADIĞIMIZ ZAMANA DAİR BİR "ORTAK HAFIZA" OLUŞTURMAYA DEVAM EDİYOR. BİENAL SADECE BİR ÇAĞDAŞ SANAT BULUŞMASI DEĞİL, "YEDİNCİ KITA" İSMİYLE BUGÜNÜN DÜNYASINDAKİ VİRÜSLER ÜSTÜNE DÜŞÜNMEYE DAVET EDİYOR BİZİ.

YEKTA KOPAN

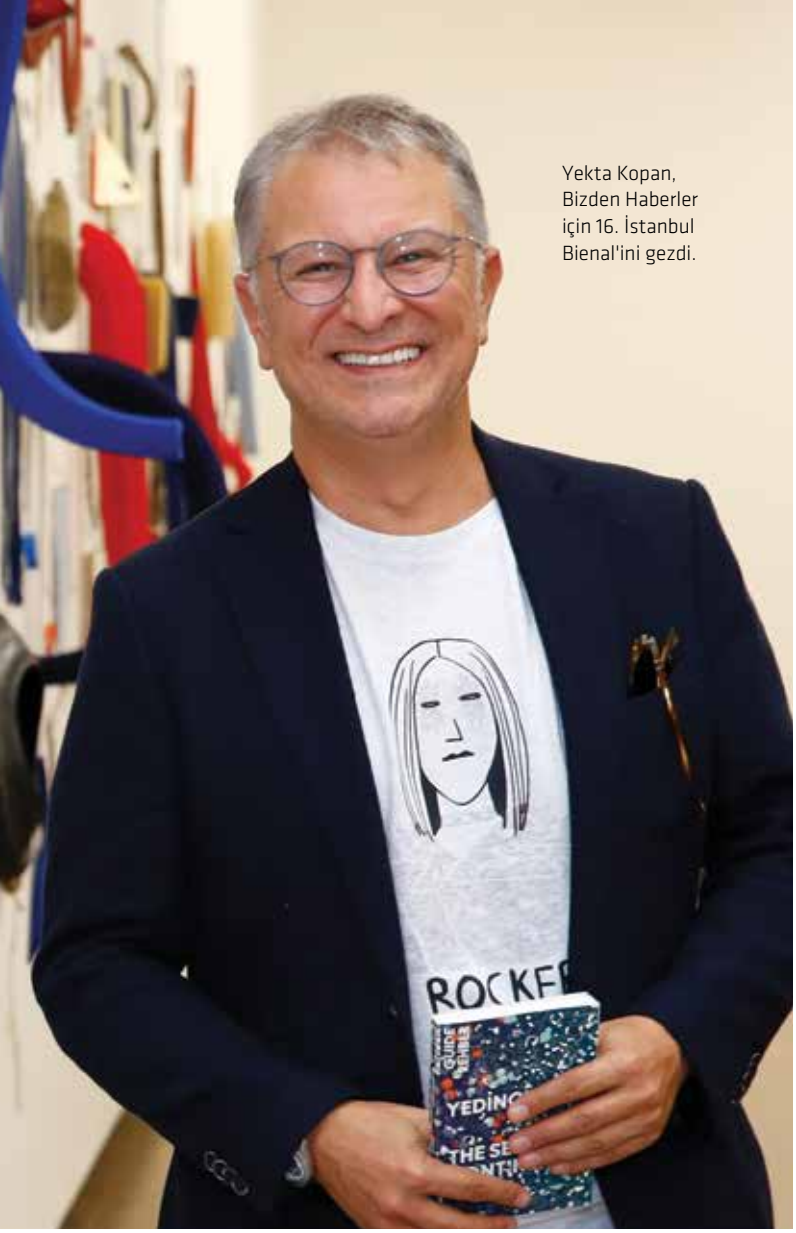

Yekta Kopan, Bizden Haberler için 16. İstanbul Bienal'ini gezdi.

Türkiye'de kültür ve sanat alanına yıllardır ilk akla gelen isimlerden olan Yekta Kopan, Bizden Haberler dergisi için 16. İstanbul Bienali Yedinci Kıta'yı gezdi, izlenimlerini kaleme aldı.

Çağdaş sanatın dünyadaki en önemli buluşmalarından biri olan İstanbul Bienali, yaşadığımız zamana dair bir "ortak hafıza" oluşturmaya devam ediyor. Öncelikle bir bakış açısı belirleyelim: Bienal için sadece bir çağdaş sanat buluşması demek ve övgüyü eserlerin varlığıyla sınırlı tutmak, sanatın zihin açıcı düşünsel zeminine haksızlık olacaktır. Bienal buluşmaları yıllardır, kavramsal çerçeveleri doğrultusunda, sıradanlaşan şiddetten ötekileştirmeye, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynakların adil olmayan kullanımına, bugünün dünyasındaki virüsler üstüne düşünmeye davet ediyor bizi. Teorik tartışmaları pratik karşılıklara transfer etme konusundaki kararlılığını sürdürüyor. "Yedinci Kıta" ana başlığıyla gelen 16.İstanbul Bienali de önemli bir konuyu çok yönüyle tartışmaya, konuşmaya, öğrenmeye ve aktarmaya davet ediyor.

O konunun ayrıntılarına geçmeden, 16.İstanbul Bienali'nin küratörü Nicolas Bourriaud'nun verdiği bir röportajdan kısa bir bölümü paylaşmak istiyorum: "İstanbul'a vardığımdan bu yana, havalimanından başlayıp Büyükada'da yemek yediğim âna dek hep kuşlar ve martılar eşlik etti bana. (...) Bir nevi iletişim hâlindeydik. Sormamız gereken soru şu: Antroposen çağının dünyaya etkisi nedir? İnsanlar olarak kendimizi; evreni oluşturan moleküller, mineraller, hayvanlar, bitkiler, organizmalar ve hatta makinelerden bağımsız düşünemeyiz, değil mi? Yani, aslında evrendeki her varlık uyum içinde yaşamalı, tıpkı bir makinenin dişlileri gibi çalışmalı. Benim ilgilendiğim şey ise evrenin gelişigüzel akışı... Kelebek etkisi gibi. (...) Bu gelişigüzellikte ben de kuşları özlemişim." Bu bölümü paylaşma nedenim, bana ilginç gelen bir rastlantı... Belki de bir "bakış birliği" demeliyiz buna.

OPTİ VE PESİ İLE TANIŞIN

Hikâyeyi anlatmaya iki yıl öncesinden başlamalıyım. 2017 yılında düzenlenen ve ana başlığı "İyi Bir Komşu" olan 15.İstanbul Bienali'nde, İKSV'nin Bernard Van Leer Vakfı'nın desteğiyle gerçekleştirdiği projeyle bir çocuk kitabı hazırladık. Benim yazdığım, Gökçe Akgül'ün resimlediği ve yayın yönetmenliğini de Tanay Burcu Ural'ın yaptığı kitabımız "Opti ile Pesi – Komşuluk Şarkısı", ücretsiz olarak binlerce çocuğa ulaştı. Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak hazırlanan kitaplar, sadece İstanbul'da yaşayan ve Bienal'i ziyaret edenlere değil, Anadolu'nun dört bir yanındaki çocuklara ve ülkemizde bulunan mülteci çocuklara da ulaştırıldı. Geçen zaman dilimi içinde gelen mesajları, paylaşılan videoları, etkinliklerde birebir yaşadıklarımızı anlatmaya cümleler yetmez.

Bu yıl, 16.İstanbul Bienali için sevimli martılarımız Opti ile Pesi'nin yeni bir macerasını hazırlamaya yaz aylarında başladık. Yeni hikâyede Opti ile Pesi'nin yanına bir de arkadaş ekledim; Güvercin Greta... (Tahmin edeceğiniz üzere güvercinimiz adını İsveçli genç çevre aktivisti Greta Thunberg'den alıyor) Macerayı kâğıda dökerken aklımda hep kuşlar vardı. İstanbul'un kuşları... Birçoğu artık kadim şehrin göğünde uçmaz olan, kimileri farklı beslenme kaynaklarına yönelmek zorunda olduğu için bir çeşit değişim geçiren, kimilerinin ise nesilleri tükenme tehlikesinde olan İstanbul'un kuşları.... "Kuşları özlemişim," diye düşündüm. Tıpkı Nicolas Bourriaud gibi...

ANTROPOSEN: ŞİMDİ "İNSAN ZAMANI"

Dünya yeni bir jeolojik döneme girdi: Antroposen. Şimdi "insan zamanı"... Jeolojik zaman cetvelinde, insan türünün yerküreye etki etmesiyle başlayan ve günümüze uzanan dönem... 1980 sonrasında dile getirilmiş bir kavram... Ya

YENİ BİR JEOLOJİK DÖNEME GİRDİK: ANTROPOSEN. ŞİMDİ "İNSAN ZAMANI"... İNSAN TÜRÜNÜN YERKÜREYE ETKİ ETMESİYLE BAŞLAYAN VE GÜNÜMÜZE UZANAN DÖNEM. BİZ İNSAN TÜRÜ, YERKÜREYE ETKİMİZİ YENİ ADLANDIRDIK.

da şöyle diyelim; biz insan türü, yerküreye etkimizi yeni adlandırdık. Ne de olsa isimlere-tanımlara ihtiyacımız var. Belki de, sadece aktörlerinden biri olduğumuz bu gezegeni, kalıcı olarak değiştirdik. "Yedinci Kıta", yani Pasifik Okyanusu'nun ortasındaki devasa atık yığını Antroposen'in en çok bilinen, gözle görülen sonuçlarından biri...

16. İstanbul Bienali'nde üç fay hattının üstünden geçeceksiniz: Antropolojik, jeolojik ve ekolojik. Bu fay hatlarındaki kırıklardan birine düşebilirsiniz. Bırakın kendinizi; bu gezegenin çığlıklarını duymaya, soru sormaya ve geleceğini düşünmeye...

Dönelim hikâyemize: "Yedinci Kıta" ana başlığıyla çerçevesi oluşan bienalde, zihnimde uçuşup duran kuşlara... Güneşli bir günde bakışlarımızı gökyüzüne çevirdiğimizde, adlarını bilmeden izlediğimiz o kuşlara... Gelecek nesiller kimilerini hiç göremeyecek, kimileriyse sadece bir masalla sürdürecek varlığını. Günün birinde hepimiz, 16. İstanbul Bienali'nin küratörü Nicolas Bourriaud'nun sözlerini tekrar edeceğiz: "Kuşları özlemişim!"

İSTANBUL RESİM VE HEYKEL MÜZESİ

"Kuşları özlemişim" sözü kimilerine fazla romantik, fazla şekerli gelebilir. O zaman Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Resim ve Heykel Müzesi'nde yer alan Ozan Atalan işine daha dikkatli bakın. Kuzey Ormanları talan edilirken canınız acıdı, belki de sosyal medyada isyan ettiniz. Peki bir bataklığa sıkışmış mandaların çığlığını duydunuz mu? Yeni İstanbul Havalimanı ile Boğaz'a üçüncü bir köprünün inşa edilmesi ve Kuzey Ormanları'na yapılan kentsel müdahale, bölgeye özgü bu canlı türünün yaşam alanlarını kaybetmesine neden oldu. Karşımızda romantizm çerçevesine sıkıştıramayacağımız, gerçek bir manda iskeleti var. Bunu "biz" yaptık.

Hazır Resim ve Heykel Müzesi'ne girmişken diğer sanatçılara ve işlerine de bakalım biraz. Müzenin hemen girişindeki Rebecca Belmore işi "insan zamanı"nın en sert görüntülerinden birini sergiliyor. Antropolojik bir kütle var karşınızda. Suda kaybolan çocukları taşıyan, artık ölü çocuk bedenlerine mezar olmuş bir kano...

Deniz Aktaş'ın mürekkeple yapılmış siyah beyaz çizimleri, doğada izlerini bırakmış ve onun kayıtsızlığı tarafından yok edilmiş insanların çaresizliğini ortaya koyuyor. Sur'un kentsel dönüşümden geçtiği günlerde, bir atık malzeme olan araba lastiklerinin nasıl barikat olarak kullanıldığını biliyor musunuz? Bedensel emeğin de yoğun olduğu bu işlerde, otoriteyle halkın atıklarla ayrıştırılmasını göreceksiniz.

16. İSTANBUL BİENALİ'NDE ÜÇ FAY HATTININ ÜSTÜNDEN GEÇECEKSİNİZ: ANTROPOLOJİK, JEOLOJİK VE EKOLOJİK. BU FAY HATLARINDAKİ KIRIKLARDAN BİRİNE DÜŞEBİLİRSİNİZ. BIRAKIN KENDİNİZİ; BU GEZEGENİN ÇIĞLIKLARINI DUYMAYA, SORU SORMAYA VE GELECEĞİNİ DÜŞÜNMEYE...

Ozan Atalan, *Monokrom*

Radcliffe Bailey, *Nommo*

Eva Kot'átková, *Empatiyi Yeniden Kurma Makinesi*

"Modern köleliğin" konuşulduğu günümüzde, en son ne zaman esaretin tarihi üzerine düşündünüz? Eserlerinin birçoğunda esaret ve kölelik tarihi, güncel diaspora ilişkileri, yerinden edilme ve travma temaları üzerine kafa yoran Radcliffe Bailey'nin bienal için hazırladığı ahşap tekne, Avrupalıların köleleştirdikleri Afrikalıları Batı'ya götürmek için bindirdikleri gemilere gönderme yapıyor. Hep sözünü ettiğiniz geri dönüşüm merkezlerinin nasıl devasa bir atık yığını barındırdığını biliyor musunuz? Eloise Hawser'ın İstanbul'da ürettiği yeni filmi, ülkedeki en büyük atık dönüşüm merkezlerinden birinde gerçekleştirilmiş. Bu çalışmadaki atık görüntülerin içinde nasıl küçüldüğünüzü duyumsayacaksınız.

Pusun-kirliliğin-sanayinin ressamı J.M.W.Turner'ın resimlerine Galataport inşaatından bir hat çeken Dora Budor'un işinde ses kirliliğinin görsel karşılığıyla tanışacaksınız. Eğer Resim ve Heykel Müzesi'ni İstanbul'un ve bölgenin gürültülü bir gününde ziyaret ettiyseniz bu işin başında biraz uzun zaman geçirin derim. Çünkü Turner'ın sanayi kirlenmesi ve volkanik tozun dünyanın atmosferinde yarattığı gözle görünür değişimlerin kültürel olarak ilk portrelerini verdiği söylenen tablolarının kirli atmosferi gözünüzün önünde yeniden canlanacak. Dünya dün de pusluydu, bugün de...

Dolapdere, Halaskargazi ve dahası... İstanbul 'un kayıp derelerini düşündünüz mü? Kentin büyümesiyle yok olan, zorlamasıyla üstleri kapatılıp birer caddeye dönüşen o nehirleri? Ya da tatlı suyla-tuzlu suyun birbirine karıştığı noktada bulunan Pina midyelerini? Onlardan çıkan incilerle mutlu olan bir çocuğu? Çocukluğunuzun bugüne taşıyabildiği neler var? Elmas Deniz'in işinde kentin ve çocukluğunuzun hafızasına yolculuk yapacaksınız.

Tarih nedir? Arkeolojik bir kurmaca bize nasıl bir tarih anlatır? İnsanlar geçmişi tarihselleştirmeye niyetlendikleri her an onu çarpıtmaya da hazır olmuyor mu? Peki hafıza nedir? 1933 doğumlu Anna Bella Geiger ile antropolojiden hafızaya bir hat çekeceksiniz.

Bilinmeyen geleceğin dünyasını bugünün çöplerinden kurabilir miyiz? Simon Fujiwara'nın işinde hayatımızdan çıkardığımız eşyadan mürekkep bir gelecek tahayyülü bulacaksınız. Bu çalışmanın hikâyesi de ilginç: Simon Fujiwara, İstanbul yakınındaki bir lunapark düzeneği imalatçısının çöp kutusunda kısmen yıpranmış hâlde çok sayıda pop ikonu figürünü keşfettiğinde, İstanbul Bienali için hazırladığı Dünya Çok Küçük'ün tohumları atılmış.

Sahi nedir gelecek? Müge Yılmaz'ın arkeolojik kurgusunda, geleceğin buluntu mağarasında karşınıza çıkacak olan plastik su torbası mıdır? Hayal edeceksiniz.

Eva Kot'átková'nın Empatiyi Yeniden Kurma Makinesi'nde olduğu gibi mesafeler mi insanlık tarihini belirleyen? Paramparça olmuş bütünün işinde kaybolmanın hüznü mü? Kendini yarım, kırık, yaralı hisseden bir grup insanı, hayvanı, bitkiyi, nesneyi veya farklı varlıkları barındıran kumaş parçalarını birbirine diken bu makine; bir yaşayan organizmayı andırıyor; hem paylaşım hem de protesto imkânı sunuyor.

PERA MÜZESİ

Pera Müzesi'ndeki yaşamla sanatın, gerçeklikle kurmacanın kesişim kümesinde dolaşan işlerin çok zihin açıcı olduğunu söylemeliyim. Eserlerin bilgi kartlarını dikkatle okumakta, yaratılmış kurmaca evrenin dünyasına sonra girmekte fayda var. Charles Avery'nin kurmaca adası gibi... Ada'nın karakterlerinden, balık tezgâhlarına uzanan yerleştirmesiyle yaratılan mitoloji izleyiciyi hemen içine alıyor zaten.

Bienalde eseri sergilenen sanatçılardan biri de Johannes Buttner...

Glauco Rodrigues'in 1977 tarihli tablosu Visão de Terra (Dünya Görüşü) beyazların iktidarı üstüne zihinsel pratik yapmak için zaman ayrılması gereken eserlerden.

2008 yılında hayata veda eden Norman Daly'nin muhteşem çalışması Llhuros Uygarlığı ise Pera Müzesi'ndeki en özel buluşmalardan biri... Norman Daly, projesine 1960'lı yılların başında ve ortasında, asamblajlar ve mermer kabartmalar üreterek resimden üç boyuta geçtiğinde başlamış. 1960'ların sonunda ise yeni keşfedilmiş kadim bir uygarlığın tasavvuru ve üretimiyle yola devam etmiş. Arkeoloji, jeoloji, kültür, sanat tarihi ve uygarlık üstüne düşünmek için benzersiz bir pratik. Antroposen kavramını "yeniden okumak" fırsatı...

Gelelim Pera Müzesi'ndeki "başyapıta"... 19. yüzyılda yaşamış ve 1919'da ölmüş bir fizyolog, anatomi hocası, biliminsanı ve çizer Ernst Haeckel; ekoloji kavramını, yani canlı varlıklar arasındaki ilişkileri inceleyen bilim dalını yaratan kişi olarak biliniyor. Başyapıtı ise hayvanların, deniz yaratıklarının ve mikroorganizmaların ayrıntılı renkli çizimlerini yaptığı Kunstformen der Natur (Doğadaki Sanat Biçimleri) adlı kitap... İşte bu çalışmanın birinci edisyon baskılarına bakarken, insan türünün yeryüzündeki varlığıyla ilgili sorgulamanız en keskin boyuta ulaşacak.

Karadeniz'den Ontario'ya, midyelerden güvelere uzanan yolculuğuyla Simon Starling'in Parazit İstilası (Midye Kaplı Moore) adlı çalışmasının hikâyesini, mutlaka zaman ayırarak okumanızı salık veriyorum.

BÜYÜKADA

16.İstanbul Bienali'nin coğrafyalarından biri de Büyükada... Buradan da Monster Chetwynd ve Hale Tenger çalışmalarını örnekleyebilirim. Chetwynd deyince, sanatçının Maçka Sanat Parkı'nda yer alan kalıcı bir oyun alanı çalışmasını da hatırlatmak isterim.
Hale Tenger'in, esin kaynağı bulunduğu çevrenin yanı

BENİ ETKİLEYEN 20 ÇALIŞMA

16. İstanbul Bienali'nde defterime notlar almama neden olan, zihnimde yeni sayfalar açan, deyim yerindeyse "en çok etkilendiğim" işleri, bir öncelik derecesi olmadan sıraladım.

- Deniz Aktaş
- Ozan Atalan
- Charles Avery
- Radcliffe Bailey
- Dora Budor
- Johannes Büttner
- Norman Daly
- Jonathas de Andrade
- Elmas Deniz
- Feral Atlas Collective
- Anna Bella Geiger
- Ernst Haeckel
- Suzanne Husky
- Eva Kot'átková
- Mika Rottenberg
- Luigi Serafini
- Hale Tenger
- Güneş Terkol & Güçlü Öztekin
- Müge Yılmaz

sıra botanik alanında ağaçların meyvelerinin büyümesini hızlandırmak ya da ormancılıkta bir ağacı kurutmak için uygulanan "bilezik alma" tekniği olan çalışması Suret, Zuhur, Tezahür de Büyükada gezinizde Taş Mektep'te size bekliyor olacak.

"BUNU BİZ YAPTIK"

Kuşlarla başladığım yazıyı, Büyükada'da noktalamamın kişisel hikâyemde bir karşılığı var. Çünkü bienali çocuklarla konuşabilmek için yarattığım martılar Opti ile Pesi'nin "Bu Dünya Bizim" adını verdiğim macerasında Büyükada'nın önemli bir yeri var. Opti, Pesi ve yeni arkadaşları Güvercin Greta'nın macerası onların yolunu Büyükada'ya düşürüyor. Macera burada sona eriyor diyemem, çünkü sadece çocuklar için değil, biz yetişkinler için de macera daha yeni başlıyor. Antroposen'in etkileriyle yüzleşme ve dönüp ayak izlerimize bakma yolculuğu bu maceranın adı.

16. İstanbul Bienali 10 Kasım 2019'a dek sürecek. Ama etkilerini bir "kapanış tarihi" ile sınırlamak, eserlerin fiziksel varlığı üstünden bir değerlendirme yapmak yanıltıcı olur. Hayatımızdaki bir kavramın değişikliği ile açıklayayım bu düşüncemi: Kısa süre öncesine kadar "küresel iklim değişikliği"nden söz ediyorduk. Oysa bugün tanımlamamız çok net; "küresel iklim krizi"... Artık ortayolcu bir tanımlamayla geçiştiremeyeceğimiz bir krizin içinde olduğumuzu hepimiz biliyoruz. Kavramın arkasından dolanmadan haykırmalıyız; "bunu biz yaptık".

Sözün özü "Kuşları özledim" romantik bir cümle değil. Yaşanabilir bir gelecek tahayyülü bu cümleyi kurabilmekle başlıyor çünkü...

Dora Budor, *Köken I (Su İçen Geyik)*

Elmas Deniz, *Kayıp Sular*

Suzanne Husky, *Yeniden Doğma*

"KURAL YIKICILAR"DAN MİTLER, EFSANELER VE MASALLAR

VEHBİ KOÇ VAKFI'NIN YENİ KÜLTÜR VE SANAT MEKÂNI MEŞHER, ODAK NOKTASINI MİTLER, EFSANELER VE MASALLARIN OLUŞTURDUĞU İLK SERGİSİYLE KAPILARINI AÇTI. 13 AVRUPALI SERAMİK SANATÇISININ 100'DEN FAZLA ESERİNİN YER ALDIĞI "KALIPLARI AŞINCA: MİT, EFSANE VE MASALLARLA AVRUPA'DAN ÇAĞDAŞ SERAMİK" SERGİSİ ZİYARETÇİLERİ BÜYÜLÜ BİR YOLCULUĞA ÇIKARIYOR.

MİNE AKVERDİ DENKTAŞ

ESER FOTOĞRAFLARI: HADİYE CANGÖKÇE

Bertozzi & Casoni'yi 1980'de kuran İtalyan ikili Giampaolo Bertozzi ve Stefano Dal Monto Casoni'nin "Yaz" isimli çalışması...

Sivri dişli, koca kulaklı, keskin gözlü, kabarık tüylü, dev pençeli canavarlar, hain planlar peşindeki kötü cadılar, yarı insan yarı hayvan tuhaf yaratıklar, dans eden iskeletler, etrafa yayılmış kurukafalar, meyve yüzlü çiçek saçlı kral ve kraliçeler, kıyamet sonrası bir dünyada kendilerine yeni bir yaşam kurmuş yosun kaplı çocuklar, tehlikeli boğalarla dövüşüp insanlığı kurtaran Herkül'den gözlerine bakanı taşa çeviren yılan saçlı Medusa'ya mitolojik kahramanlar... "Kalıpları Aşınca: Mit, Efsane ve Masallarla Avrupa'dan Çağdaş Seramik" sergisine hoşgeldiniz!

Geçtiğimiz ay Meşher'in kuruluş öyküsünü, misyonunu ve burada gerçekleşecek etkinlikleri Meşher'in Direktörü Bahattin Öztuncay ile konuşmuştuk. Bu ay ise ilk sergiyi gezmek üzere yeniden Meşher'deyiz.

"Evren atomlardan değil hikâyelerden oluşur" demiş Amerikalı şair ve aktivist Muriel Rukeyser. Arter'in Dolapdere'deki yeni binasına taşınmasının ardından Beyoğlu'ndaki eski tarihî binada açılan yeni sanat ve sergi mekanı Meşher, ilk sergisinde bu ünlü sözün hakkını vererek masalsı ve mitolojik hikâyelerin içine dalış yapıyor. "Kalıpları Aşınca" sergisi, tarihin başlangıcından bu yana anlatılagelen, insanlığın hem zihnine hem ruhuna hem de kültürüne işlemiş söylenceler, masallar ve mitlerden ilham alan çarpıcı seramik eserleriyle büyülü bir evrene kapı açıyor. Meşher'in Direktörü Bahattin Öztuncay, "Odağında, geçmişten günümüze anlatılan hikâyelerin bulunduğu sergide, Grimm Kardeşler ve Andersen Masalları'nın yanı sıra Medusa, Gaia ve Zeus'un hikâyeleri kil ile yeniden hayat buluyor" diyor.

İngiltere'de ilham verici ve yenilikçi bir sanat merkezi olan Messums Wiltshire ile iş birliği içinde hazırlanan, küratörlüğünü Catherine Milner ve Károly Aliotti'nin üstlendiği "Kalıpları Aşınca" sergisi, İstiklal Caddesi'ndeki Meymenet Han binasının üç kata yayılan sergi alanını tekinsiz yaratıkların cirit attığı bir masal dünyasına dönüştürüyor.

EN KADİM MALZEMENİN YOLCULUĞU

Sergi tema olarak masallar, mitler ve efsaneler arasında dolaşsa da önemli bir diğer başrol oyuncusu daha dikkatleri üzerine çekiyor: Kil.

Serginin kataloğu için önsözü kaleme alan Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, serginin hem temasının hem de malzemesinin cazibesini şu sözleriyle vurguluyor: "Odağında mitlerin, efsanelerin ve masalların yer aldığı bu sergi, sanatçıların yaratıcı gücünün sonsuzluğunu, repertuarlarının kompozisyon ve biçimsel açılardan zenginliğini ve yeni tekniklere yönelik arayışlarını yansıtıyor. Kendilerini ifade edebilmenin yeni yollarını arayan bu kural yıkıcılar, denemelere giriştikleri bu malzemeye bağımsız imgelemleriyle farklı bir konum kazandırıyorlar."

Zira "Kalıpları Aşınca" sergisinde, adından da anlaşılacağı üzere, ilk çağlardan bu yana insanın ellerinde yoğrularak şekillenen toprak ve kil bilindik kalıpları kırıyor. Neolitik çanaklardan incelikle işlenmiş Yunan vazolarına; Çin porselenlerinden İznik çinilerine uzanan yolculuğunun sonunda, artık çanakların çok ötesinde, çağdaş sanatın önemli bir malzemesi olarak parlıyor. Kısacası çömlekçilik sanata evriliyor! Serginin küratörü Catherine Milner'in "en kadim malzeme" olarak tanımladığı kil, Milner'a göre, yetenekli ve geniş vizyonlu sanatçıların ellerinde, insani duyguları ifade eden, yalın ancak bir o kadar da güçlü bir araca dönüşüyor. Elleriyle üreten sanatçıların ruhları ve yaşam enerjileri, şekillendirilen, renklendirilen, pişirilen bu en temel malzemeye bütünüyle yansıyor.

Elsa Sahal'ın "Léda Louisiane" adlı sırlı seramik çalışması (solda, fotoğraf: Marc Domage) ve Hugo Wilson'ın "Görev 7 (Girit Boğası)" adlı terracotta çalışması, sergide yer alan eserlerden ikisi...

RÜYALAR, MASALLAR, TANRILAR VE İNSANLAR

Catherine Milner, "Bu serginin göstermeyi umduğu, kalıpların ötesinde yatanın ne olduğu" diyor ve ekliyor; "Yalnızca kilin çoğunlukla biçimini aldığı çanak fincan gibi kullanışlı nesnelerin ötesi anlamda değil, birer kalıp olan insan bedenlerimizin ötesinde yatan şey; yani ruhlarımız, hayal güçlerimiz ve kendimizin bir imgesi olarak yarattığımız sanat."

Nitekim ruhlarımız, hayal güçlerimiz, kendi imgelerimiz denildiğinde de akla kaçınılmaz olarak insanlığın başlangıcından bugüne anlatılmaya devam eden mitler, efsaneler, masallar geliyor. "Kalıpları Aşınca" sergisi Kuzey Avrupa'nın gür ve karanlık ormanlarından, Homeros'un tanrılarının ikametgâhı olan gökkubbeye uzanıyor; kabuslar ve rüyalardan halk hikâyelerine Grimm Kardeşler ve Andersen masallarından Antik Yunan'ın klasik hikâyelerine çeşitli anlatılarla insan yaşamını ve doğasını kil ile yoğurarak sorguluyor.

Kilin doğası ile insan doğasının bütünleştiği, büyülü hikâyelerle dolu bu etkileyici ve sıra dışı sergiyi 22 Aralık'a kadar Meşher'de ziyaret edebilirsiniz. Sergiyi daha iyi anlamak için salonlarda ziyaretçilere bilgilendirmekle görevli sanata gönlünü kaptırmış gençlere de kulak vermenizi önemle tavsiye ederiz. Zira bu gençlerin sanatçılar ve eserleri hakkında anlattıkları sayesinde serginin tadını tam anlamıyla alacaksınız.

Malene Hartmann Rasmussen

Anılar, gündüz düşleri ve çocukluğun nostaljisi ile bu düş ve masalların içine gizlenmiş yaratıklar... Danimarkalı sanatçı Malene Hartmann Rasmussen'in seramiklerinin başrol oyuncuları Avrupa edebiyatının ve İskandinav mitlerinin vazgeçilmezi olan karanlık kuzey ormanlarında saklanan tuhaf canavarlar... İlk etapta sevimli görünseler de, kendine has karanlık anlatısıyla şekillenen canavarlar daha yakından bakıldığında imkânsız, absürt ve ürkütücüler. İnsan doğası gibi...

Kim Simonsson

Kurt postlarına, tüylere bürünmüş ve yosunla kaplanmış bir grup çocuktan oluşan Yosun İnsanlar, bir kıyamet sonrası teknolojinin ve medeniyetin kalmadığı, toplumun parçalandığı bir dünyada yapayalnız kalmış çocukların kendilerine kurdukları dünyayı anlatan masalsı yerleştirmesiyle hem büyülüyor hem de geleceğe dair rahatsız edici bir his aşılıyor. Finlandiyalı sanatçı Kim Simonsson'ın, kendi buluşu olan naylon fiber kullanımlı bir teknikle geliştirdiği ve süngerimsi yeşil malzemeyle kapladığı Yosun İnsanlar heykelleri, Kuzey Avrupa masallarında sık sık tekrarlanan kaybolmuş veya terk edilmiş çocuk temasını, Grimm Kardeşler ve Hans Christian Andersen'in masallarını yad ediyor.

Klara Kristalova

Sanki acımasız bir ortamdan az önce kaçıp kurtulmuş gibi görünen garip, yalnız ve suskun karakterleriyle karanlık ve tuhaf ancak tanıdık bir dünya kuruyor Klara Kristalova. Çekoslovakya'da doğmuş olan sanatçı, halk masalları ve klasik mitlerdeki anlatıları 21. yüzyılın çağdaş dünyasına bağlarken yitirilmiş bir alan olarak çocukluk konusunu irdeliyor; korku, sevgi, üzüntü ve suçluluk gibi temel insani duyguları tıpkı çocukluk anılarımızın bir anda çıkagelmesine benzer bir şekilde bize iletmeyi başarıyor.

Carolein Smit

Hollandalı sanatçı Carolein Smit, tam bir adanmışlıkla çalışıyor. Kıymık kadar küçük parçalar kullanarak hayret verici karmaşıklıkta yapıtlar oluşturuyor. Örneğin sergide yer alan kuzunun postundaki 56.000 tüyün her biri elle biçimlendirilmiş. Gerçekmiş gibi bakan gözler de yaptığı özenli ve ince işin aynası. "Sınırlar nerede? Masumiyet nerede suçluluk oluyor? Hayat nasıl ölüme dönüşüyor? Benim işlerim bunlarla ilgili; ikilemlerden, birbirleriyle çelişkili mesajlardan oluşan karmaşık bir düğüm gibi" diyen Smit, ciddiyet ve melodram, yaşam ve ölüm, hüzün ve sevinç, aşk ve nefret arasındaki hassas dengeyi yansıtmaya çalışıyor.

Sam Bakewell

İngiliz sanatçı Sam Bakewell, kilin doğal hâliyle kalması gerektiğine inanıyor. Kilden yaptığı heykelleri toprağa fırlatıyor, kendiliğinden şekil almasını sağlıyor, bahçede kurumaya bırakıyor. Sonra heykelleri alıp fırınladığında doğal olarak oluşan çatlaklar ise ortaya son derece çarpıcı eserlerin çıkmasına neden oluyor. Bakewell, "Bir şeyleri yapmanın yolunu acele etmeden kendi başıma bulmaktan mutlu oluyorum" diyor.

Jørgen Haugen Sørensen

1934 doğumlu Danimarkalı saygıdeğer heykeltraş Jørgen Haugen Sørensen, serginin en yaşlı sanatçısı. Çok sayıda ödülün sahibi olan Sørensen'in biri Ankara'da olmak üzere pek çok şehirde heykelleri var. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Nazi işgali sırasında büyüyen Sørensen ilk heykelini, özgürlük savaşçısı annesinin mutfakta bıraktığı dinamit malzemelerinden şekillendirmiş. Savaşla büyümüş, sonrasında kansere karşı da savaş vermiş olan sanatçı kili döverek, yumruklayarak, oyarak şekillendirdiği heykellerinde kaosu, öfkeyi, korkuyu, gaddarlığı, vahşiliği, savaşı, ölümü ve acıyı daha çok köpek figürleriyle anlatıyor.

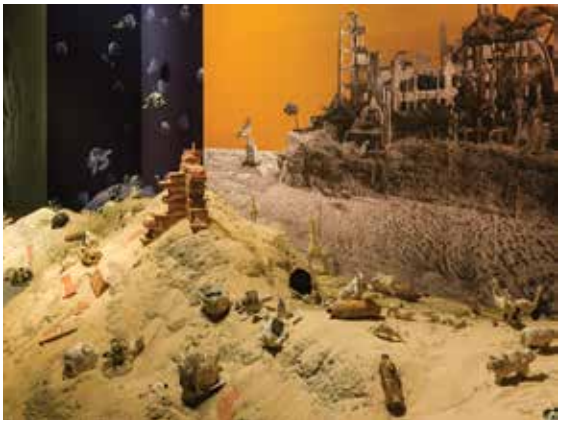

Vivian van Blerk

Paris'te yaşayan Güney Afrikalı sanatçı Vivian van Blerk, anlatıma dayalı ve figüratif yapıtlarıyla dikkat çekiyor. Tıpkı basit hikâyelerin içinde, şeritler gibi uzanan ince meselelerin, dallanıp budaklanarak karmaşık ve zengin çağrışımlarla dolu masallar türetmesi gibi üst üste bindirilmiş, çok katmanlı, detaylı ve mesaj yüklü eserlerinde kendi hikâyelerini anlatıyor. Sergideki etkileyici çalışması da ölüm ile doğum, geri dönüşüm, yenilenme ve yaşam döngüsünün devam etmesi üzerine.

Christie Brown

İngiliz sanatçı Christie Brown, eserlerinde gizlenmiş geçmişi açığa çıkarma temasını işliyor. Hem arkeoloji hem de psikanaliz ile ilgilenen sanatçı, tarihin ve insan ruhunun gizlerini ortaya çıkarmaya odaklanan çalışmalar yapıyor. İnsana öykünen figürler, bebekler ve kuklalar gibi insanın idealize edilmiş ve tekinsiz temsillerinden ilham alan karakterlerinde mitolojik hikâyelerin izleri fark ediliyor. Başka bir dünyaya ait gibi ama bir o kadar da tanıdık.

BİRAY ANIL BİRER

BİR CUMHURİYET ÇINARI: MUAZZEZ İLMİYE ÇIĞ

BU YIL HAZİRAN AYINDA 105 YILI GERİDE BIRAKAN MUAZZEZ İLMİYE ÇIĞ, CUMHURİYET'İN YETİŞTİRDİĞİ BİR BİLİM İNSANI... 29 EKİM VESİLESİYLE BİZE KURTULUŞ SAVAŞI DÖNEMİ MÜCADELELERİNİ, CUMHURİYET'İN KAZANIMLARINI VE ATATÜRK'ÜN YAŞADIĞI ZORLUKLARI ANLATAN MUAZZEZ İLMİYE ÇIĞ, KIYMETLİ HAFIZASI SAYESİNDE SAHİP OLDUĞUMUZ DEĞERLERİN ÖNEMİNİ BİZE BİR KEZ DAHA HATIRLATIYOR.

BİRAY ANIL BİRER

"Ayaklı tarih" tarifine uyan az sayıdaki insanlardan biridir Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ. Üstelik yalnızca bu yıl 105 yaşına girmesi nedeniyle değil; tarihi milattan önce 4000'li yıllara uzanan Sümerler'in yanı sıra Akadlar ve Hititler'den kalan on binlerce tablet üzerinde yaptığı çalışmalar nedeniyle de...

Bugüne taşınmasına büyük katkıda bulunduğu mirasa dair bilgilerinin yanı sıra Kurtuluş Savaşı günleri ve Cumhuriyet'in kuruluşuna bizzat tanıklık etmiş olması yönüyle anlattıkları son derece değerli... Biz de Cumhuriyet'in 96'ncı yıldönümünü kutlamaya hazırlarken Mersin'deki evinde, Muazzez İlmiye Çığ'ın kapısını çaldık. Çocukluğunu, gençliğini ve Cumhuriyet'in ilk yıllarını kendisine anlattırdık. İşte, kendisiyle yaptığımız keyifli sohbet...

Cumhuriyet'in öncü kadınlarından birisiniz. Kuşkusuz bunda yetiştiğiniz ortamın payı da büyük... Nasıl bir çocukluktu sizinki?

Bebekliğim, çocukluğum savaş içinde geçti kızım. O zamanlar babam Bilecik'in Pazarcık kazasında öğretmendi. Ben de 5-6 yaşlarındaydım; bir de kardeşim oldu o arada. Bizim asker İnönü Savaşı'nda Yunan askerini kovalıyor. Yunan askeri de bizim kasabaya doğru geliyor. O sırada babam okulun kocaman bayrağını yakalamış getirdi. Annemin "Ne yapacaksın? Seni öldürecekler" dediğini hatırlıyorum. Babam da "Bayrağı bırakamam, ezerler" dedi. Yunan askeri orada iki gün kadar kalıyor. Annemle babam Yunan ordusunun muazzam bir giyim kuşamının olduğunu anlatmıştı mesela. Ayaklarında çizmeler, üzerinde muazzam kıyafetler... Bir de kaldıkları süre içinde bütün şehrin sokakları konserve kutusuyla dolmuş. Meğer konserve yiyorlarmış. Bizim askerimiz konserveyi nereden bulacak? Bulguru bir yerde pişiriyorlar, sandıklara koyup onu yiyorlarmış zavallılar. Bizim askerin ne ayağında düzgün bir kundura ne üstünde başında kıyafet var. Nasıl kovaladı düşmanı, hâlâ düşünürüm.

Henüz savaş bitmemişti; dolayısıyla biz korkup oradan Eskişehir'e geçtik. Eskişehir de İngilizlerin işgali altında; babam maaş alamıyordu. Bir yer buldu, orada oturduk biraz. Ben hastalandım. Bana süt alıyorlar ama kardeşime verememişler. Kardeşim "Keşke ben de hasta olsam da ablam gibi süt içsem" diyormuş. Düşün, o kadar yokluk var yani. Orada bir müddet kaldık. Annem çok aydın ve ileri görüşlü bir kadındı. Babamın bir takım elbisesini sökmüş, onun patronunu çıkarmış, pantolon dikmeye başlamış. Pantolon dikip satmış. Ben başta farkında değildim ama sonradan fark ettim: Daha kıyafet kanunu yokken millet poturları atıp pantolon giymeye başlamış çünkü pazardan, annemden pantolon alıyorlarmış. Yani babam maaş alamadığı için para eve annem kanalıyla girmiş.

Ardından tekrar düşman geliyor diye oradan trenle Ankara'ya kaçtık. Ankara'da da yer yok tabii. Babam boş bir kahvehane bulmuş; yatağı çarşafı da ayırtmış. Birkaç aile bir arada orada oturduk. Bir taraftan da millet Anadolu'ya kaçıyor. Cephaneyi de kaçırıyorlar. Sakarya Savaşı olması lazım. Benim halam Çorum'daymış, bu sefer de oraya gidelim dedik. Bir tren hazırlanmış ama üstü açık, altına

"O ZAMANLAR BEN CUMHURİYET'İN NE ANLAMA GELDİĞİNİ BİLMİYORDUM. BABAM ÇOK AYDIN BİR İNSANDI, O ANLATTI: 'CUMHURİYET; YANİ BİR PADİŞAH YOK, HALKIN İRADESİ VAR...' ÇOK MUTLU OLDUK TABİİ."

cephane koymuşlar. Herkes binemiyor. Babam birisinin adını söyleyince bizi aldılar oraya. Çocukları orta yere yerleştirdiler; büyükler de kenarlara oturdu. Gece oldu, bizi Kırıkkale'de Yahşıhan diye bir yerde indirdiler. Gece vakti indik, etrafta hiçbir şey yok. Annem bir küçük yer yapmış, kardeşimle beni oraya koydu. Sabah kalktık, her yer pislik içinde. Babam Çorum'a giden bir eşek kervanı yakaladı. Çocukları küfelere koydular; büyükler de eşek üzerinde... Beş gün beş gece gittikten sonra Çorum'a vardık. Hatta, şunu hiç unutmam. Yolda bir üzüm bağına rastladık. İndik korukları yedik, çok tatlı gelmişti. Sonunda halamın evine vardık. Onların vaziyetleri iyiydi. Zaten Anadolu'nun iç tarafı ne olduğunu bilmiyordu. Ama biz gelmeden önce eniştem evin önüne bir at arabası getirmiş; evdeki eşyaları hükûmete vermek için arabaya doldurmuş. Halam "Ne yapıyorsun, evi niye boşaltıyorsun?" demiş. Eniştem "Hanım, düşman gelip bunları aldıktan sonra ne faydası var sana?" diye cevap vermiş. Halam inanamamış. Biz de öyle paçavra gibi gelince şaştı kaldı halam. "Demek ki doğruymuş" dedi. Orada babam öğretmenlik aldı hemen ve ev tuttuk. Üç sene kaldık. Biz oradayken Lozan Konferansı oldu; ardından Türkiye Cumhuriyeti kuruldu.

Nasıl bir atmosfer vardı Cumhuriyet kurulurken?

Muazzam... Toplar atıldı. Davullar zurnalar çalındı. Büyük kutlamalar oldu. Herkes sevinçliydi. O zamanlar ben Cumhuriyet'in ne anlama geldiğini bilmiyordum. Babam çok aydın bir insandı, o anlattı. "Koca bir Osmanlı devleti yıkıldı, yepyeni bir hükûmet kuruldu, adı da cumhuriyet oldu. Cumhuriyet; yani bir padişah yok, halkın iradesi var... Bir meclis kuruldu; meclisin başkanı ve cumhurbaşkanı seçildi. Atatürk'ü seçtiler" dedi. Babam bize bunları anlatınca çok mutlu olduk tabii.

Cumhuriyet kurulduktan sonra hayatınız nasıl bir seyir izledi?

Cumhuriyet kurulduktan sonra babam, annemin memleketi Bursa'ya tayin edildi. Ardından beni de oraya aldırdı. Ben Çorum'daki okula birinci sınıftan başlamadım çünkü Pazarcık'ta sabahları erkek okuluna, öğleden sonraları kız okuluna gitmiştim. Okumayı biliyorum diye babam Çorum'da beni ikinci sınıfa verdi. Öğretmen "Hocam, birinci sınıfta öğrenecekleri var, gel birinci sınıfa verelim" demiş. Babam da "Olur" demiş. Birinci sınıfa beni almaya geldiklerinde "Gitmem" diye tutturdum. Götüremediler beni. "Arsızlıkla kaldı bu sınıfta" derlerdi benim için... Bursa'ya geldikten sonra -beşinci sınıfa geçmiştim o zaman- babam beni özel bir okula verdi. Orada Fransızca ve keman

öğrendim. Kız-erkek karışık bir okuldu. Bir öğretmen hanım açmış okulu... Orada iki sene okudum. Ardından öğretmen okulu imtihanına girdim. Kazanınca öğretmen okuluna girdim ve 1931'de öğretmen oldum. Eskişehir'e öğretmen olarak atandım. Babam da orada öğretmendi. İlk defa aile olarak bir yere toplandık. Cumhuriyet aile hayatımızı da olumlu etkiledi.

Bu ay Cumhuriyet'in 96'ncı yılını kutluyoruz. Sizin için Cumhuriyet ne anlama geliyor?
Cumhuriyet'in kurulduğu yıllardaki coşkusunu yakalıyoruz bence. Halkımızda muazzam bir uyanış var. Bu uyanış, o zaman kurulan devletin attığı temellerin ne kadar kuvvetli olduğunu ve bugüne kadar devam ettiğini gösteriyor. Bu çok önemli... Ben bugün diyorum ki devrimimizin en yüksek çağındayız.

Cumhuriyet'in kuruluş döneminde yüksek okula gittiniz ve mezun oldunuz. O dönemde kadınların yüksek eğitim alması için hangi adımlar atıldı? Toplumda kadının rolü nasıldı?
Bu, her şeyden önce kadın-erkek eşitliği yönünde adımlar gerektirdi. Atatürk "Kadın-erkek herkes okula gidecektir" dedi. Cumhuriyet bilhassa kadınlarımız için çok önemli... Neden? Çünkü devrim başladığı zaman, kadınlarımız henüz çarşaf içindeydi. Kadınlar hemen çarşafları çıkardılar. Mesela Cumhuriyet'in onuncu yıl dönümünde Eskişehir'de öğretmendim. Kadın-erkek eşitliği gözle görünür hâle gelmişti. Beraber sinemaya, tiyatroya gidiyorduk. Benim orada kısa kollu kıyafetlerle resimlerim var. Daha on yıl olmuş cumhuriyet kurulalı. En ufak karşı hareket yok. Kimse "niye böyle" demiyor. Ben o zaman belki farkında değildim o kadar ama muazzam bir şeydi. Mesela bana soruyorlar: "Karşı gelen olmadı mı?" Olmadı herhâlde. Eskiden kadınlar okuma yazma öğrenmezdi. Bugün bilimde, siyasette, sanatta, medyada ve başka her alanda kadınımız çok yüksek yerlere çıktı. Bunun için son derece mutluyum. Bugün gazetede okudum. Almanya'da bir kızımız Almanya'nın çok önemli bir doktoru olmuş. Muazzam bir şey. 80 yılda, kızım... Avrupa bunu 400 yılda yaptı, biz 80 yılda yaptık. Bu çok önemli... Onun için ben geleceğimizden çok umutluyum.

"Atatürk Düşünüyor" adında bir kitap yazdınız. Kitapta "Cumhuriyet'in kurucusunun büyük başarılara ulaşırken karşılaştığı güçlükleri" anlattınız. Kitabı kaleme alırken neler düşündünüz?
Bir kere hastalandım, yatıyordum. Yattığım yerde düşünüyordum; zaten çok düşünürüm. Kendi kendime Atatürk'ün yaptığı şeyleri ve başına gelenleri düşündüm. Mesela ona kaç defa suikast düzenlemeye kalktılar. Onları nasıl karşıladığını yazdım. Devrimleri nasıl yaptığını yazdım. Mesela 1925'teki kıyafet devrimi... O zaman milletin bir kısmı tarikatlara veya kendi yöresine göre giyinirdi. Bunu değiştirmek istedi Atatürk. Millet derhal alıştı, giydi. Zaten dediğim gibi, daha önceden giymeye başlamıştı. Atatürk şapka giyip Kastamonu'ya gidiyor mesela. Mebuslar diyor ki "Aman gitme, oralar çok tutucudur. Sana bir şey yaparlar." Atatürk hiç aldırmıyor. Giyiyor şapkayı, gidiyor. Kimse kötü bir tepki vermiyor, hatta şapkalı karşılıyorlar Atatürk'ü. Muazzam bir heyecanla karşılıyorlar.

"ESKİDEN KADINLAR OKUMA YAZMA ÖĞRENMEZDİ. BUGÜN BİLİMDE, SİYASETTE, SANATTA, MEDYADA, HER ALANDA KADINIMIZ ÇOK YÜKSEK YERLERE ÇIKTI."

Sizce Cumhuriyet devrimlerinin en önemlisi hangisi?
Atatürk'ün en önemli devrimi eğitimdir. Evvela köylerden başladı. Binlerce köy okulu yaptı. Ardından yüksekokul yapmak istedi ama kolay değil. O dönemde 1933'te Almanya'da Hitler çıktı. Kürsülerinde Yahudi asıllı veya ailesinde bir Yahudi olan bütün yüksek profesörleri, en iyi adamları kadro dışına attı. Yalnız Almanya'da değil, Almanların ayak bastığı yerlerde de bunu yaptı. Bu insanların hepsi ortada kaldı. Ne yapacaklar? Aç kalacaklar, hepsi ölecek. O sırada oradaki entelektüelleri kurtarmak için bir vakıf kurulmuş. Bir yandan da Atatürk, yüksek eğitimi modernleştirmek için İsviçreli bir profesör davet etmiş. Bu insanlar aracılığıyla 190 saygın Alman bilim insanı Türkiye'ye sığındı. Bu bilim insanları fakülteler açtı, laboratuvarlar kurdu. Ondan sonra İstanbul Üniversitesi yeniden Avrupa düzeyinde bir üniversite hâline geldi. Hükûmet profesörler ne istediyse yaptı. Mesela benim hocalarım... Gelip "Burada hiç kitap yok, ne yapacağız? Almanya'da falan hoca öldü, kitaplığı satılık, acaba alır mısınız?" dediler. Derhal kitaplar alınıp getirildi. Kitaplık istediler, alındı. Laboratuvar istediler, yapıldı. Böylece Avrupa seviyesinde bir eğitim başladı memlekette. Bu eğitimin sonuçları bugüne kadar devam etti.

Atatürk'ün emriyle kurulan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nden mezunsunuz. O zamanlar Dil Tarih nasıl bir fakülteydi? Fakülteniz Atatürk'ten izler taşıyor muydu?
Dil Tarih Coğrafya Fakültesi o zaman için Türkiye'nin en lüks fakültesiydi. Avrupa'da böyle bir fakülte hâlâ yok. Dil Tarih neden açıldı? Çünkü Atatürk zamanına kadar Anadolu'da yaşayanlar Türk olduklarını bilmiyorlardı. Türkçe konuşuyorlar ama Osmanlı Devleti onlara Türk değil, ümmet demiş. Atatürk "Bu memleketin dili Türkçe. Türk tarihinin, kültürünün ve dilinin geçmişi hakkında araştırma yapacak uzmanlar yetiştirmemiz lazım" dedi. Peki, bu uzmanlar nasıl yetişecek? Türkler tarihte Çinlilerle, Hintlilerle, İran'la, Rusya'yla, Macar'la, Araplarla, Yunanlarla, Latinlerle hep temas hâlinde olmuş. Bu temaslar sayesinde bütün bu dilleri okutacak uzmanlar yetiştirdi. Düşünebiliyor musunuz? Müfredata ayrıca arkeoloji, genel coğrafya, tarih, antropoloji kondu. Bunların hepsi o dönem yeni şeylerdi. Mesela Atatürk, Fransızca bir kitapta "Sümerliler Orta Asya'dan gelmiş olabilir. Dilleri Orta Asya dillerine benziyor" yazısını okuyor. Türk diline yani.. Atatürk bunların altını çizmiş ve yanına "mühim" diye not almış. O yüzden fakültede Sümeroloji bölümü

Çocukluğunda keman dersleri alan Muazzez İlmiye Çığ, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nden arkadaşı Kemal Çığ ile evlendi. 30 yılı aşkın süre İstanbul Eski Şark Eserleri Müzesi'nde Sümer, Akad ve Hitit dillerinde yazılmış on binlerce tablet üzerinde çalıştı.

kurmaya karar vermiş. Atatürk, Hattuşaş'ta, Boğazköy'de Almanların kazı yaptığını, Hitit tabletlerinin bulunduğunu, bu tabletlerin okunduğunu öğrenmiş 1930'larda. Aklınız durur, değil mi? Nasıl yaptı o kadar işin arasında? Evet, bazen ben de düşünüyorum.. Bu adam nasıl yaptı bunları? Bunları öğreniyor ve Fransa'da ilk defa çıkan bir Hitit mecmuasını himayesi altına alıyor. Ondan sonra "Buraya Hititoloji gelecek. Mademki Anadolu'da 500 sene hükûmet sürmüş bir devlettir, şu hâlde bunların kökeninde acaba Türklerle ilgili bir şey var mı bu da araştırılsın" diyor. Dil Tarih, sırf araştırma fakültesi olarak kuruluyor. O zaman için bize öyle büyük lükstü ki! Ama bugün onun faydasını çok görüyoruz. Bugün araştırmacılarımız Orta Asya'ya gidiyorlar, çok güzel çalışmalar yapıyorlar.

Akad ve Hitit dillerinde yazılmış on binlerce tableti temizleyip sınıflandırdınız. Bu emeğiniz ile tarihe geçtiniz. Mesleğinizi seçerken biraz da tesadüflerin belirleyici olduğunu biliyoruz ama sonrasında çok sevmiş olmalısınız. Kariyerinizde gösterdiğiniz sabrın arkasında nasıl bir motivasyon vardı?

Biz iki arkadaş Hititoloji bölümüne girdik. Ne Hititoloji'nin ne Sümeroloji'nin ne olduğunu biliyorduk. Hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Tesadüfen girdik. Hocalarımız bu bahsettiğim Almanlar... Mezun olduğumuz zaman hocamız ikimizi de asistan olarak okulda bırakmak istedi fakat ben evlenecektim. Benim evleneceğim adam "Üniversitede kalamazsın" diye tutturdu. Eh, biraz çocukluk gençlik... Ben kalmayı istemedim; arkadaşıma da aynı şey oldu. Biz "Hayır" dedik. Babam çok kızdı. "Kariyer varken nasıl sen kalkar da evliliği tercih edersin?" dedi.

Sonra bizi müzeye verdiler. Müzeden de haberimiz yok. Tablet diye bir şey görmemişiz; sadece kitaplardan okumuşuz. Bizden önce Sümeroloji hocamızın talebesini bu arkeoloji bölümüne tayin ettirmişler. Rudolf Klaus diye bir doktor... Geliyor, bakıyor. Tabletler topraktan çıktığı hâlde duruyor. Üzerinde çamur izleri, okunmasına imkân yok. Klaus "Bunlar böyle okunamaz, onun için bunları konserve ettirmemiz lazım" dedi. Peki, ne olacak? "Bir kimyager ve bir laboratuvar gerek" dedi. Hemen bir kimyager Avrupa'ya

Muazzez İlmiye Çığ, bugüne dek birçok değerli esere imza attı.

gönderildi; müzenin bahçesine bir laboratuvar yaptırıldı. Biz geldiğimiz zaman kimyager gelmişti; laboratuvar da kurulmuş vaziyetteydi. Tabletleri beraberce laboratuvara göndermeye başladık. Oradan temizlenip geliyor. Temizlendikten sonra sınıflara ayırıyoruz. Tabii o süreçte biz Rudolf Klaus'tan çok şey öğrenmeye başladık.
O arada bizim Hititoloji profesörü Prof. Dr. Hans Gustav Güterbock geldi ve "Bakın çocuklar, burada yayınlanmamış Hitit tabletleri var. İsterseniz size yayının nasıl olacağını göstereyim, beraber yayın yapalım" dedi. Bundan daha güzel bir teklif olur mu? "Hay hay hocam" dedik. Hemen bize gösterdi. Biz onunla beraber bir taraftan tabletlerin konservasyonunu yaptık, bir taraftan da kopyalarını çıkardık. Böylece onunla iki cilt yayın yaptık. Bir cilt de sonradan kendimiz yaptık. O arada tabii Sümer tabletleri başladı çıkmaya, hukuk tabletleri... Klaus ile beraber "Haydi hukukileri yapalım" dediler. Onları ayırmaya başladık. Bir taraftan laboratuvardakiler devam ediyor; bir taraftan Sümer tabletlerini okuyup ayırıyoruz. Dışarıda bunu duyanlar gelmeye başladılar. "Biz de bakalım bir şeyler yapalım" dediler. Orada tam bir akademik çalışma yeri kuruldu. Tam bir akademiydi. Geliyorlar, beraber çalışıyoruz. Bir taraftan tabletlerin tasniflerini yaptık. Numaraladık, yerleştirdik, koyduk. Bir taraftan da onların yayınlarını yaptık. Bu suretle yedi sekiz cilt yayınımız oldu. Tabii o hiç memlekette duyulmadı, yurt dışında duyuluyor. Kısacası, o sabır ve motivasyon ekip çalışmasından, onun verdiği hazdan geldi.

Peki, size çok ilginç gelen, sizi hayrete düşüren bir hikâye hatırlıyor musunuz o tabletlerde?
Tabii, her türlüsü var. Hatta şöyle bir şey oldu: Biz bunları yaparken Almanya'dan bir hanımla bir bey müzeleri geziyormuş; gazeteciler... Bizim müzeye de geliyorlar. Bizim müdür "Durun sizi bir yere göndereyim ben" diyor. Bizim olduğumuz yere gönderiyor. Biz onlara yaptığımız şeyleri ve tabletlerin içeriklerini anlattığımızda deli oldular. Mesela bir aşk şiiri vardı. Onu beraber Almanca'ya tercüme ettik. Ardından bütün müzeyi dolaşıp haberini yazdılar. Bize de haber uçurdular "Her yerde sizden bahsettik" diye.

Geriye dönüp baktığınızda nasıl bir ömür geçirdiniz?
Güzel bir ömür geçirdim. Sevecen bir ailedeydim. Annemle babam aydın insanlardı. Babam dönemine göre tahmin edilemeyecek kadar aydındı. Düşünün, ben doğmadan evvel bir kızı olsun istemiş. "Ona keman ve Fransızca öğreteceğim" demiş. Kendisi çok fakir bir ailenin çocuğuymuş. Ailesi Kırım'dan önce Bulgaristan'a, sonra Türkiye'ye göçmüş. Babamın dedesi müderrismiş. Gelgelelim, bu tarafa gelince ellerinde avuçlarında para kalmamış. Bir sanatları da yokmuş. Babamın babası çok sıkıntı çekmiş. Zavallı, çarık yapmış. Annemin tarafı da öyle... Dedemin, Akmescit denilen yerde bir çiftliği varmış. Bölgeyi Ruslar almış. Oraya giren Ruslar, Bolşevikler zamanına kadar dedeme yağ, peynir göndermiş. Rahmetli anlatırdı. "İnsan her yerde insan" derdi. Kısacası, babamın ve annemin vizyonları sayesinde güzel bir eğitim aldım. İyi ve sağlıklı bir ömrüm oldu. Mutluydum.

Genç Muazzez ile konuşma fırsatınız olsa, nasıl öğütler verirdiniz ona?
Öğüt verme gereği duymazdım. Zira o zaman gençlerin yaşayabileceği imkânların hepsini yaşadım. Şanslı bir genç oldum. Ben kendi çocuklarıma bile öyle bir gençlik yaşatamadım. Ben öğretmenken dansa, balolara çaylara giderdik; oralarda dans ederdik. Arkadaşlarım ve güzel bir topluluğumuz vardı. Ben çok iyi bir gençlik geçirdim. Aile bakımından da şanslıydım. Mutlu mesut bir insandım.

Sizi tanıyanların sıklıkla altını çizdiği özelliklerinizden biri pozitif bakış açınız. Bunu korumayı nasıl başarıyorsunuz?
İçten gelen bir şey. Ben her şeyi iyi tarafından düşünmeye çalışırım. Her şeyin müspet tarafına bakarım. Bir insanı görünce onun hakkında hemen hüküm vermem. Tanımaya çalışırım önce. İnsanların iyi olduğunu düşünürüm genellikle. Bu bakımdan pozitifim, evet. Mesela kötü bir hadise yaşandı diyelim. Ben onu sürekli anlatıp tekrarlamam. Geçer gider; bir daha üzerinde durmam. Durmadığım için de unuturum. Bir sırrı varsa, bu olabilir.

ARTER'LE SANATA DAHA ÇOK ALAN

Sergiler, etkinlikler, öğrenme ve film programlarıyla
Arter şimdi yeni binasında.

ARTER.ORG.TR

1969-2019 VEHBİ KOÇ VAKFI'NIN ELLİNCİ YILI

KURUCU | FOUNDER
Vehbi Koç Vakfı

"ŞİRKETLERİN VİZYONU ÇALIŞANLARIN BEYNİNİ TANIMASINA BAĞLI"

BEYNİMİZİ NASIL DAHA ETKİN KULLANACAĞIMIZ KONUSUNDA YAPTIĞI EĞLENCELİ VE AKICI KONUŞMALARIYLA TANIDIĞIMIZ DR. KEREM DÜNDAR, PSİKOLOJİK SERMAYENİN, MADDİ SERMAYEDEN DAHA GÜÇLÜ OLDUĞUNU, "BEYİN DOSTU" ŞİRKETLERİN BAŞARIYI DAHA RAHAT YAKALADIĞINI VURGULUYOR.

ÖZLEM KAPAR BAYBURS

Nöro Sağlık Beyin Araştırma Uygulama Merkezi'nin kurucusu Dr. Kerem Dündar, geliştirdiği bütüncül nöro-yaklaşım ile modern tıp, klasik tıp, güncel teknoloji, terapi sistemleri ve sinir bilim bilgisini birleştiriyor. Beynin nasıl daha etkin kullanılabileceğine yönelik yaptığı konuşmalarıyla "farkındalık" yarattığını söyleyen Dr. Dündar, "İnsan önce beyninin ne olduğunu bilmeli, sonra nelere yol açabileceğini tahmin etmeli. İşte burası 'farkındalık' kısmı, benim konuşmalarım da insanlara bu farkındalığı yaşatıyor" diyor.

Dr. Dündar'ın performans, başarı, mutluluk, psikolojik sağlık, iletişim konularında bireysel danışan sayısı yirmi binin üzerindeyken, başta Koç Topluluğu şirketleri olmak üzere iş dünyasına "beyni" anlatıyor. "Beyin Dostu Şirket" kavramını ortaya koyan Dr. Dündar, şirketlerin maddi-fiziksel sermayelerinin yanı sıra bir de psikolojik sermayeleri olduğuna inandığını vurguluyor. Dr. Dündar'a göre tüm çalışanların psikolojik seviyeleri ve ruh hâlleri şirketin toplam performansıyla doğrudan ilişkili.

Sinir bilim uzmanı Dr. Kerem Dündar ile Bizden Haberler'e, beyni nasıl daha etkin kullandığımızdan, nöromarketing, beyin ve öğrenme arasındaki ilişkiye, "beyin dostu şirket" kavramına, geleceğin çalışanı ve liderinin beyninden, beyni neyin yorup neyin dinlendireceğine kadar pek çok konuyu konuştuk.

Beynin etkin kullanımı, endüstriyel psikoloji, nöro yönetim, sinir bilim temelli eğitim, beyin temelli iletişim uzmanlık alanlarınızdan sadece birkaçı. Tıp eğitiminizden sinir bilim uzmanlığına kadar uzanan kariyer yolculuğunuzu bizim için özetler misiniz?

Gülhane Askeri Tıp Akademisi mezunuyum. Mezuniyetin ardından çeşitli sağlık kurumlarında çalıştım. Tıp eğitimimden önce insan davranışları konusuna çok ilgiliydim, öğrenciliğimde de hep bu alanın akademik tarafı ile ilgilendim. GATA Biyofizik bölümünde, beyin araştırmaları üzerine doktora yaparak günümüzde oldukça popüler bir konu olan beyin-bilgisayar arayüzünü çalıştım. "Brain Computer Interface" denilen bu sistemi çalışırken hobi olarak insan davranışları konusuyla ilgilenmeye devam edip, bir yandan da dışarıya danışmanlık yaptım. "Acaba insanlar nasıl daha başarılı olur?" veya "İnsanlar nasıl daha mutlu olur?" gibi sorulara cevap ararken elektrofizyolojik ve streotaksik cerrahi yöntemlerle, psikiyatri, nöroloji, psikoloji, davranış bilimleri alanlarında gerek deneysel gerek klinik araştırmalarda bulundum. Bunlar bir taraftan da akademik uzmanlık alanım olarak ilerledi. Yaklaşık on yıl kadar bu konulara yoğunlaştım.

Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nden emekliliğimi isteyerek, öğretim üyeliği teklifi aldığım Oxford Üniversitesi'ne gitmek üzere ayrıldım. Yurt dışına gitmek üzere hazırlanırken bir TED konuşması yaptım ve çok beğenildi. Zaten bildiğim bir şeyi, ihtiyacı olan tarafa iyi anlatmak gibi bir yeteneğim vardı. İyi bir "story teller" (öyküleştirme uzmanı) yanım hep mevcuttu. Bilimsel konuları çok iyi öyküleştirebiliyordum, beyinle ilgili ders konularını da çok iyi anlatıyor, öğrencilerimden çok iyi dönüşler alıyordum. Akademik tarafta çalışırken, daha

"İNSANOĞLU ÇOK UZUN SÜRE BEYNİNİN VARLIĞINDAN BİHABER YAŞIYOR. HAYATIMIZDAKİ BİR ÇOK OLUMSUZLUK ASLINDA SADECE BEYNİMİZİ YANLIŞ KULLANDIĞIMIZ İÇİN OLUYOR."

önce de söylediğim gibi bir yandan da dışarıya danışmanlık hizmeti veriyor, iş hayatında problem yaşayan ve kariyeriyle ilgili sorunu olan insanlara destek oluyordum. Böylece "bütünsel nöro danışmanlık" diye bir içerik geliştirmiş oldum. İşte bu ilk yaptığım TED konuşması sonrasında aldığım güzel tepkilerle yurt dışına gitmekten vazgeçip nöro bilim (sinir bilim) alanında ticari olarak çalışmaya karar verdim. Türkiye'nin şartları beni akademik olarak çok mutlu etmiyordu, bu yüzden yurt dışına gitmeye karar vermiştim, tam o sırada ülkemizde ticari alanda bambaşka bir fırsat gözümüze çarpınca vazgeçtim. "İnsanlar beyni nasıl kullanacaklarını bilirlerse daha etkin kullanabilirler", odağında çalışmaya başladım, bu süreç bizi dört yıl kadar önce kurduğumuz, hâlen çatısı altında çalıştığımız Nöro Sağlık Beyin Araştırma Uygulama Merkezi'ne kadar getirdi.

Öğrenme ile beyni kullanma arasında nasıl bir ilişki var? Sahip olduğumuz bilgileri gerçek hayatta ne kadar kullanabiliyoruz? Beynimizi nasıl daha etkin kullanabiliriz?

Beyin, hayata geldiğiniz ilk andan itibaren aktifleniyor ama her parçası değil, bir kısmı aktifleniyor. Yaşantının devamında edinilen deneyimlerle birlikte daha etkin kullanmak mümkün oluyor. Beynin çok büyük bir kısmı dünyaya geldiğinde ne yapacağını bilmiyor, ortaya çıkan problemlere çözüm arayarak, çözüme giden yolda ihtiyacı olan araçları öğrenerek ilerliyor.

İnsanoğlu, çok uzun süre beyninin varlığından bihaber yaşıyor, fiziksel olarak varlığını biliyor ama ne işe yaradığını bilmiyor. Böyle hayat sürmek mümkün, hâlâ bu yüzyılda böyle yaşayan bir sürü insan var. Hayatımızdaki pek çok olumsuzluk aslında sadece beynimizi yanlış kullandığımız için oluyor.

Beynin, nasıl anlıyoruz, öğreniyoruz ve nasıl unutuyoruz gibi bilgilerini; bir şeyi neden yapamıyoruz, nasıl dayanıklı oluyoruz, neden tahammül edemiyoruz gibi hem psikolojik, hem de sosyolojik karşılıklarıyla ifade edebilecek şekilde literatür bilgisine dönüştürüyoruz. İnsan önce beyninin ne olduğunu bilmeli, sonra neden bir beyne sahip olduğunu hayatının içine yerleştirmeli, beyninin nelere yol açabileceğini tahmin etmeli, işte burası "farkındalık" kısmı.

Öğrenmeyi biz daha çok tecrübe etme olarak değerlendiriyoruz. Bir şeyi öğrendikten sonra onu deneyimlemek gerekiyor. Bir şeyi öğrenmek, öğrendikten sonra hatırlamak, hatırladıktan sonra uygulamak çok kıymetli... Bu üçü konusunda Türkiye'de bir sıkıntı var, biz de bu üçünü kişinin kendi sorumluluğuna bırakıyoruz. Şirketlerde de aynı sorunu yaşıyoruz, insanların sanki öğrenme sorumluluğu onlarda değilmiş gibi davrandıkları oluyor. Bununla ilgili de çalışmalar yapıyoruz. Yapılan

Dr. Kerem Dündar ekibiyle birlikte, beyinle ilgili çalışmalarına devam ediyor.

çalışmalar gösteriyor ki sizin bir şey öğrenmeniz, tekrar edip hatırlamanız yeri geldiğinde de uygulamanız öğrenme yolculuğunun tamamlanması için olmazsa olmazlar. Bu üçünü çok iyi yapan bireylerin oluşturduğu takımlar verimli, çevik olabiliyor, otonomi kazanabiliyor. Ve ancak böyle olmuş takımlar bugünün liderlik modeliyle yönetilebiliyor. Diğer türlü ekibin içinde bir beyin ve ona bağlı kol ve bacaklardan öteye gidilemiyor.

Beynin ön lobunun davranışlarımızda çok etkili olduğunu hep söylerim. Ön lobu kullanan herkes söz sahibi olabilir ama bir kişi ön lobunu çok etkin kullanmazsa gidip başka birinin peşine takılıyor, ki bizde bu genelde liderler oluyor; liderler de bunu başta çok seviyor. Ancak günümüzün ihtiyaçları olan yaratıcılık, esneklik, takım hâlinde çalışabilmek, herkesin kendi ön lobunu kullanmasını gerektiriyor.

Koç Grubu'nun şirketlerinde iyi kötü herkes, beyinle ilgili bilimsel bilgilerin aslında çok da sıkıcı olmayabileceğine, vizyonlarında bu bilgilerin çok yer aldığına, gündelik hayatta maruz kaldıkları birçok davranışın beyin kökenli olduğuna dair bilgilere sahiptir. Koç Topluluğu bu alanda çok yol kat etmiştir. Farkındalığı daha da ilerletmek için özellikle liderlerle, CEO'lar ve genel müdür yardımcılarıyla, satış ve pazarlama alanlarında bu konunun detaylarını konuşmaya başladık. İki önemli konu var, birinci konu, "insanın kendi beynini daha etkin nasıl kullanacağı"; ikincisi ise "muhatap oldukları insanların beyni nasıl çalıştığı..."

Kurucusu olduğunuz Nöro Sağlık Beyin Araştırma Uygulama Merkezi'nde yöneticiler , çalışanlar ve müşterilere yönelik ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Şirketlerin maddi-fiziksel sermayelerinin yanında bir de psikolojik sermayeleri olduğuna inanıyoruz. Tüm çalışanların psikolojik seviyeleri ve ruh hâlleri şirketin performansıyla doğrudan ilişkilidir. Zaten birlikte çalıştığımız bütün kurumlarda bu farkındalık yaşanınca , bizim iş koluna ciddi olarak önem vermeye başlanıyor.

Nöro Sağlık Beyin Araştırma Uygulama Merkezi'nde "Neuroscience for Business" diye apayrı bir alan oluşturduk. Burada liderlik, insan kaynakları, satış-pazarlama üzerine "Beyin araştırmaları ne diyor, bunu güncel olarak nasıl kullanabiliriz?" konusuna odaklandık. Şirketleri "beyin dostu şirket" yapıyoruz. İnsanın beynini nasıl kullanacağını bilmesi hayat kalitesini ve verimliliğini arttırıyor ve tüm bunları yaparken algısını düzenleyebildiği için iş kalitesi sonuçları da değişiyor. Böylece şirketlerde takım olma becerisi de artıyor.

Bunları genelde workshop'lar şeklinde yaparken, bazı şirketlerle outdoor etkinlikler gerçekleştiriyoruz. Tek başıma çıktığım bu yolculukta bize inanan pek çok akademisyenle çalışıyoruz. Klinik psikoloji alanında da pek çok projeye dahil olduk. Şu an kendimizi bir veri şirketi olarak tanımlıyoruz. Sahip olduğumuz verileri iş dünyasında daha verimli, başarılı ve uzun vadede sürdürülebilir olmaları için şirketlere açıyoruz.

Nöro marketing, pazarlama araştırmalarına dair yeni bir alan. Tüketici davranışlarının kaynağını tespit edip, onları satın alma kararına götüren yolu anlayabilmek için ölçümler yapılıyor. Tüketici davranışları sizce ne kadar yönlendirilebiliyor?

Büyük bir literatür olan nöro marketing alanının laboratuvar tarafında da çalıştım. Burada insan davranışlarını öngörmeye ve takip etmeye çalışıyoruz. EEG ve EFMRI gibi birtakım beyin görüntüleme cihazlarıyla merkezi sinir sistemini gözlemleyebiliyoruz. Bazen kişinin ifade ettiği şeylerin gerçek düşünceleri olmadığını böyle tespit etmek

"ÖN LOBUNU KULLANAN HERKES SÖZ SAHİBİ OLABİLİR. GÜNÜMÜZDE YARATICILIK, ESNEKLİK, TAKIM HÂLİNDE ÇALIŞABİLMEK İÇİN HERKESİN ÖN LOBUNU GELİŞTİRMESİ GEREKİYOR. ŞİRKETLERİN MADDİ SERMAYELERİNİN YANINDA PSİKOLOJİK SERMAYELERİ DE VAR. KOÇ TOPLULUĞU BU İŞİ TÜRKİYE GENELİNDE YAPABİLMEMİZ İÇİN BİZİ MOTİVE ETTİ. GELDİĞİMİZ NOKTADA 'BEYİN DOSTU ŞİRKET' TANIMI ORTAYA ÇIKTI."

mümkün. Bunun sebebi utanç veya toplumun istediği şeyleri söylemek isteği olabilir.

Günümüzdeki nöro marketing uygulamaları umut vaat ediyor. Bugüne kadar pazarlamayla ilgili bilgiler sözel ifadelerle anlaşılmaya çalışılırken, beyin dalgaları aracılığıyla onaylanabiliyor. En azından bir EEG takıp reklam filmini izlettiğinizde acaba bunun neresinde daha çok duygusal olarak bağlanılıyor; neresinde dikkat düşüyor, ilgi artıyor gözlemlemek mümkün. Nöro marketing çalışmalarıyla o yüzden birtakım optimizasyonlar yapılabiliyor.

Kişisel görüşüm "nöro", "marketing"den önde gidiyor. Bunun bilimsel tarafı ve data okuması başka, o datayı güncel hayatta okuyup son kullanıcıya iletmek başka. Evet, stratejide yön gösterici bir veri daha iletiyor ama her şey demek değil. Kendi konuşmalarımda 'müşteri beyni' diye bir konseptim var; özellikle satış-pazarlama ekiplerine müşterinin nasıl düşündüğünü anlatıyorum.

Koç Topluluğu'nun pek çok etkinliğinde konuşmacı olarak yer aldınız. Çalıştığınız markalardan aldığınız geri dönüşlerden örnekler verir misiniz?

Özel bankaların hepsiyle, ilaç firmalarıyla, perakende sektörünün neredeyse hepsiyle ve daha birçok büyük şirketle çalışıyoruz. Koç Topluluğu, bizim için çok kıymetli; çok iyi bir çalışma arkadaşı ve yön gösterici... Koç Topluluğu ile çalışırken bir yandan da öğreniyoruz, bugüne kadar öğrettiğimizden daha fazla öğrendik diyebilirim.

Babamın Kırşehir'de Arçelik servisi yapan bir işi vardı. Aileden Koç'lu olduğumu her fırsatta ifade etmeyi çok severim. Bazı yerlerde kendimi fahri Koç'lu olarak tanımlamaktan gurur duyarım. Koç Topluluğu ile çalışırken her kariyer noktasındaki çalışanla temas etme fırsatı buldum; bunlardan çok olumlu bildirimler aldık. Bir kere yeniliğe çok açık bir grup; çünkü yaptığımız iş yeni bir dal. Beyni anlamak ve etkin kullanmak uzun vadeli bir süreç. İlk aşamadan itibaren bize inanılmış olması, belki de bu işlerin buralara kadar gelmesini sağladı.

Aldığımız ciddi geri bildirimlerden bir tanesi iletişim becerilerinin çok arttığına dair. Müşteriyi anlama konusunda güzel sonuçlar alıyoruz. Mesela Arçelik'in pazarlama tarafıyla çalıştık; müşterinin bir konuya bakışı hakkında sinir bilimin söylediklerini anlattık. Ford Otosan'ın tüm ekibiyle de çalışan bağlılığı konusunda çalıştık. Sadece Tofaş'a özel, satın almacı beynini anlattık. Tüpraş'ın çalışanlarına, "En etkin koruyucu ekipmanınız beyniniz" diye tamamen onlara özel, oradaki iş kazalarını önlemede beyin nasıl etkin kullanılacak konusunu aktardık.

Motivasyona çok inanıyorum. Bir şeyi biliyor olmanız yetmez, yapıyor olmalısınız. Yapmak için de onu yapmayı istiyor olmanız lazım. Kimseye istemediği bir şeyi, görevi bile olsa yaptıramazsınız. İşte biz "Bir şeyi istetme" üzerinde ilerliyoruz. Bunun nasıl olduğunu birçok Koç Topluluğu şirketindeki liderlere anlattık. Farklı şirketlerin de olduğu "Genç Liderler Gelişim programı" var, o programlarda ben yarımşar günlük workshop'lar yaptım.

Koç Topluluğu'nun en büyük toplantısı, Koç Ailesi'nden çok kıymetli büyüklerimizin ve bütün yöneticilerin olduğu "Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı"na katıldım. Orada da geleceğin liderinin beynini anlattım. Sayın Rahmi M. Koç, toplantı sonrasında bana bir teşekkür mektubu gönderdi, çok büyük onur ve gurur duydum.

Koç Topluluğu, bu işi bizim Türkiye'nin genelinde yapmamız için motive de etti. Bugün geldiğimiz noktada "beyin dostu şirket" tanımı ortaya çıktı. Bir şirketin beyin dostu olup olmadığını değerlendirebiliyor, değilse olması için üzerinde çalışıyoruz. Workshop'larla liderleri ve çalışanları buna dönüştürebiliyoruz. Bununla kalmayıp, takibini de yapıyoruz. Bir şirkette psikolojik sermaye kurup insan kaynakları ile birlikte yönetip devamlılığını sağlayabiliyoruz. Koç Holding'te çalışanların bilişsel kapasitesine çok değer verildiği için dönem dönem bir araya gelip bu konularda neler yapılabileceğine dair bilgi verip, dünyadaki trendlere ilişkin raporlama yapıyoruz.

Koç Topluluğu'nun dünyayla yarışabilecek düzeyde, inanılmaz sorumluluk sahibi çok iyi bir lider ekibi var. Ben, "Geleceğin Lideri" konusunu Türkiye'de pek çok şirkete anlattım, örneklerimin çoğunu Koç'tan verdim. Koç şirketleri pek çok start up'a destek veriyor, dünyanın her yerinde yatırımları bulunuyor, işte bunlar vizyon ve çalışma alanı olarak da çok büyük birer örnek.

Geleceğin çalışanının beyninin nasıl olacağına dair öngörülerinizi paylaşır mısınız? Yönetici ve çalışan tarafında sizce neler değişecek?

Yeni dönemde liderlerin ve çalışanların yaratıcılık süreçlerini çok iyi tanımlamalıyız. Çünkü yaratıcılık maalesef çok klişeleşti. Pek çok insanın yaratıcılık denildiğinde ne anladığı konusunda şüphelerimiz var. Liderde mutlaka yaratıcılığı değerlendiriyoruz. İkinci olarak bir liderdeki öğrenebilme kapasitesine bakıyoruz. Çok önemli olan bir başka konu da zihni dinlendirmeyi bilmek.,

Geleceğin lideri konusunda kısaca konular şunlar: "Bir lider zihnini nasıl geçmişten geleceğe konumlar?", "Geçmişe gidip özgüven toplarken geleceğe gidip hayal gücüyle birlikte strateji nasıl geliştirir?" ve "Bunun uygulamasını nasıl yapar?", "Geçmişteki tecrübelerden istifade eden zihin ne demek?", "Kaygı ne kadar olmalı, kaygının yaratacağı stresten nasıl arınabilir?"...

DEMANS HASTALIKLARINDAN NASIL KORUNABİLİRİZ?

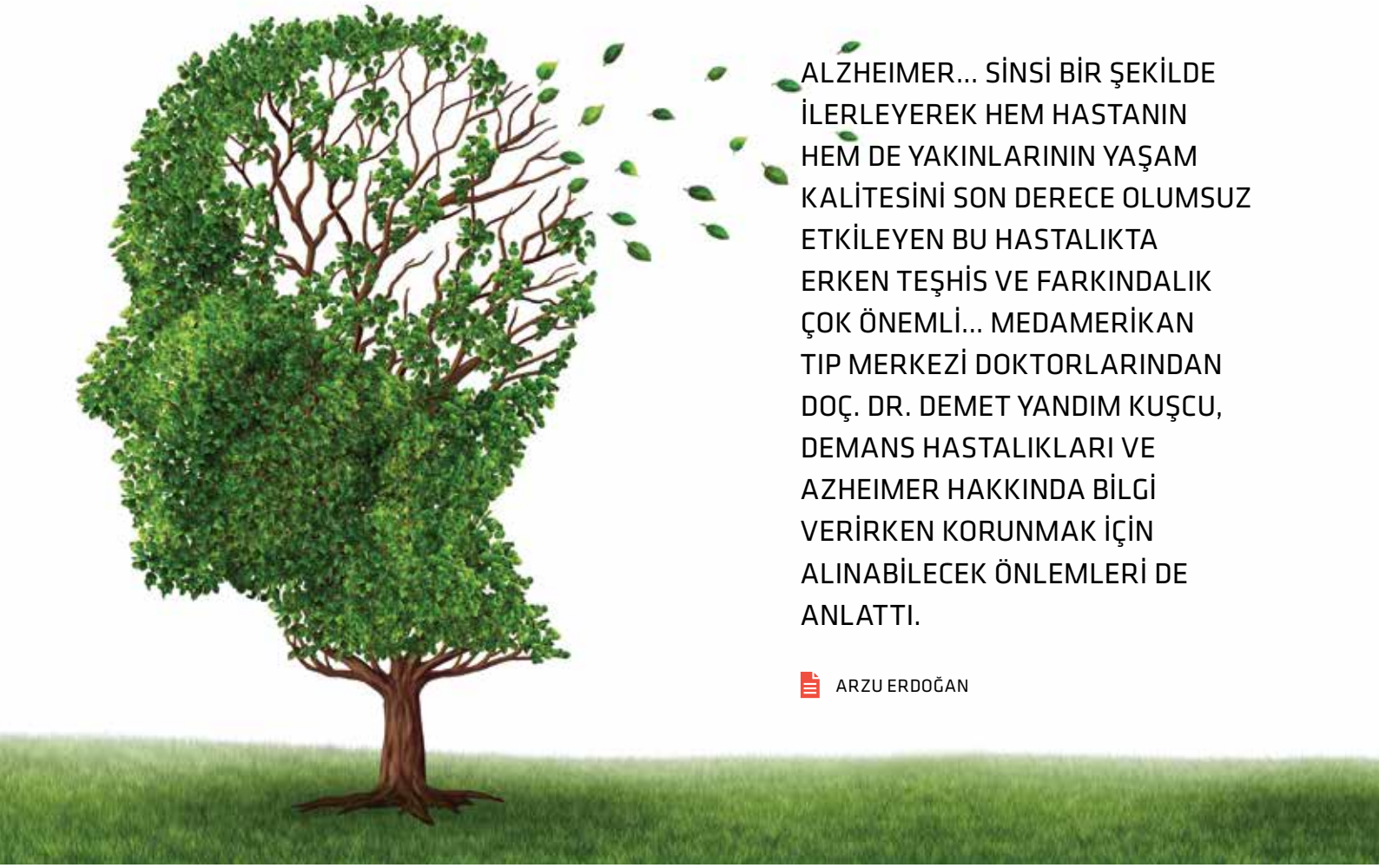

ALZHEIMER... SİNSİ BİR ŞEKİLDE İLERLEYEREK HEM HASTANIN HEM DE YAKINLARININ YAŞAM KALİTESİNİ SON DERECE OLUMSUZ ETKİLEYEN BU HASTALIKTA ERKEN TEŞHİS VE FARKINDALIK ÇOK ÖNEMLİ... MEDAMERİKAN TIP MERKEZİ DOKTORLARINDAN DOÇ. DR. DEMET YANDIM KUŞCU, DEMANS HASTALIKLARI VE AZHEIMER HAKKINDA BİLGİ VERİRKEN KORUNMAK İÇİN ALINABİLECEK ÖNLEMLERİ DE ANLATTI.

ARZU ERDOĞAN

Unutkanlık, dikkat ve konsantrasyon bozukluğu günümüzde tüm yaş gruplarında sıklıkla karşılaşılan bir yakınma... Çoğumuz hemen her gün bir eşyayı nereye koyduğumuzu hatırlamakta zorlanıyor, anılardaki bir ismi bulmak için dakikalarca düşünüyor ya da yapmayı unuttuğumuz küçük işleri sonradan hatırlayıp hayıflanıyoruz. Ancak bu tür örnekler sıklaştığında ve ileri yaşlara doğru yol alındığında yaşananların normal mi yoksa nörolojik bir hastalığın ilk işaretleri mi olduğuna dair kaygılar da kaçınılmaz olarak artıyor.

Demans (bunama), günlük yaşam işlevlerini bozacak derecede ve ilerleyici bir şekilde hafıza, algılama, konuşma becerileri, hesaplama, yargılama, soyut düşünme ve problem çözme/planlama gibi işlevlerin bozulduğu bir tablo olarak tanımlanıyor. Bu hastalığın vasküler demans, Alzheimer, Lewy cisimli demans, karışık demans gibi pek çok çeşidi bulunuyor.

MedAmerikan Tıp Merkezi doktorlarından Doç. Dr. Demet Yandım Kuşcu, demansa vitamin eksiklikleri, tiroit hastalıkları, beyin damarlarındaki tıkanmalar, beyin kanamaları, hidrosefali, stres, beyin tümörleri, multipl skleroz, toksik, enfeksiyöz, metabolik nedenler ve daha birçok hastalığın neden olabildiğini söylerken, son yıllarda en çok görülen demans çeşidinin Alzheimer olduğunu belirtiyor. "Ancak bu tanıyı koymadan önce demansa yol açan ve tedavisi mümkün olan diğer hastalıkları ayırt etmek önemli" diyen Doç. Dr. Kuşçu'ya göre Alzheimer hastalığının 65 yaş üstünde görülme sıklığı

yüzde 10 civarında ve bu hastalık 65 yaş üstünde tüm demansların yüzde 60-70'ini oluşturuyor. Türkiye'de 600 bin demans hastası, 400-450 bin Alzheimer hastası olduğu düşünülüyor.

HANGİ DURUMLARDA HASTALIK ŞÜPHESİ OLUŞMALI?

Son derece sinsi ilerleyen Alzheimer, günlük hayatın kalitesini bozduğu gibi ilerleyen dönemde hastayı yatağa bağlayarak dünyadan koparabiliyor. Belirtilerin erken fark edilmesinin son derece önemli olduğunu kaydeden Doç. Dr. Demet Yandım Kuşcu, "Günlük yaşamı etkileyecek düzeyde unutkanlık, yakın dönemdeki olayları belleğe kaydetme güçlüğü, tekrar tekrar aynı şeyleri sorma, söyleme, eşya kaybetme/yanlış yere koyma, günlük işleri yerine getirmede güçlük (alışveriş, basit alet kullanımı), karmaşık aktiviteleri, hobileri sürdürememe gibi durumlar Alzheimer'ın önemli belirtilerinden bazıları. Ayrıca yeni bilgi ve beceriler öğrenememe, yeni eşyalara uyum sağlayamama, kelime bulmada güçlük, kelime tekrarı, tarihleri ve bilinen yolları unutma, yabancı yerlerde yol bulmada zorluk, kişilik ve davranış değişiklikleri (negativizm, sinirlilik, aldırmazlık, alınganlık, şüphecilik, cimrilik vb.) yine sık görülen belirtiler arasında" diyor.

ERKEN TANI ÇOK ÖNEMLİ

Doç. Dr. Kuşcu, hastaların genellikle kendileri veya aile bireyleri tarafından fark edilen unutkanlık yakınmasıyla doktora başvurduklarını söylüyor. Nörolojik muayene sonrasında bilişsel işlevleri değerlendirmek amacıyla, tarama testi şeklinde kısa mental test ve daha detaylı olan nörokognitif test bataryası uygulanıyor. Diğer nedenleri elemek için laboratuvar testleri ve beyin görüntülemesine başvuruluyor. Ne yazık ki henüz, Alzheimer hastalığını durduran veya geri döndüren kesin bir tedavi bulunamadı. Ancak tanı konulduktan sonra klinik belirtileri ve günlük aktiviteleri düzeltmeye yönelik ilaçlar kullanılıyor.

Eğer tanı çok erken konulabilmişse, uygulanan tedaviyle ilerleme hızı yavaşlıyor, hastanın yaşam kalitesi artıyor, hastanın yakınlarına yükü azalıyor. Davranışsal bozukluklar ve sıklıkla görülen uyku sorunları da belli ilaçlarla kontrol altına alınabiliyor. Bu hastalıkta ortalama yaşam süresinin 5-7 yıl olduğunu, ancak erken teşhis ve iyi bakımla 15-20 yıla çıkabildiğini söyleyen Doç. Dr. Demet Yandım Kuşcu, hastaların genellikle enfeksiyon veya dolaşım problemleri nedeniyle kaybedildiğini belirtiyor.

Elbette, kendimizi ve sevdiklerimizi bu hastalıktan korumak için alabileceğimiz önlemler var. Doç. Dr. Kuşcu'nun bu konudaki önerileri arasında sağlıklı beslenmek ve zihinsel-fiziksel aktiviteleri artırmak ön sırada yer alıyor.

Haftada en az 150 dakika orta düzeyde egzersiz yapmak, yürümek ve yüzmek, temizlik, bahçe işleri gibi günlük aktiviteler bile yeterli olabiliyor. Zihinsel aktiviteyi artırmak için yeni bir konu öğrenmek, hafızayı güçlendirecek basit egzersizler yapmak önemli... Strateji oyunları, bilmece, bulmaca gibi zihinsel aktivitelerde bulunmak, günlük rutinleri değiştirmek, bir yere giderken farklı seferlerde farklı yollar seçmek, baskın olmayan eli kullanmak, alınabilecek basit önlemler... Çalışmalar, kısa dönem zihinsel aktivitelerin dahi günlük bilişsel işlevleri artırmanın yanında 10 yıl sonra bile faydalı olduğunu gösteriyor.

DEMANS HASTALIKLARINDAN KORUNMAK İÇİN NASIL BESLENMELİ?

- Akdeniz diyetiyle beslenin; bol sebze, meyve, bakliyat (fasulye, mercimek, nohut vb.), tam tahıllar, balık ve zeytinyağı tüketin. Süt ürünleri ve et tüketimini ise daha düşük düzeyde tutun.
- Glial beyin hücrelerini beslemek için zencefil, yeşil çay, soya ürünleri, yaban mersini ve diğer koyu renkli yemişlere beslenmenizde yer verin.
- Trans yağlardan; pastane ürünleri, atıştırmalıklar, fast food, kızartma ve doymuş yağlardan uzak durun.
- Somon, ton balığı, sardalya, balık yağı gibi besinlerle yeterince Omega 3 alın. Folik asit, B12 vitamini, D vitamini, magnezyum ve balık yağı beynin fonksiyonlarını korur ve geliştirir.
- E vitaminini ilaç yerine besinlerden (tohumlar, fındık, fıstık, ceviz, yeşil yapraklı sebzeler, tam tahıllar) alın.
- Alüminyum intoksikasyonunun Alzheimer hastalığındaki yeri tartışmalı olmakla beraber, bunu içeren antiasitler, kabartma tozu ve mutfak malzemelerinden kaçının.
- Alkol tüketimini azaltın.

Doç. Dr. Demet Yandım Kuşçu, tanı koymadan önce demansa yol açan ve tedavisi mümkün olan diğer hastalıkları ayırt etmenin önemli olduğuna işaret ediyor.

Arter'in açılış programında, koleksiyondan ve koleksiyon dışından toplam yedi sergi yer alıyor.

→ 9 Şubat 2020'ye kadar

"Saat Kaç?" sergisi
Sergi, 34 sanatçının zaman, mekân ve bellek kavramlarıyla ilişkilenen 44 yapıtını bir araya getiriyor.

→ 8 Mart 2020'ye kadar

"Kelimeler Pek Gereksiz" sergisi
Çeşitli ülkelerden sanatçıların eserlerini bir araya getiren sergi, alışıldık nesne odaklı perspektifin ötesine geçerek, bir sanat kurumunun barındırdığı maddi olan veya olmayan şeyler üzerine düşünmeyi öneriyor.

→ 9 Şubat 2020'ye kadar

"Altan Gürman" sergisi
Türkiye'de çağdaş sanatın öncülerinden ve yapıtaşlarından biri olan ve 1976'da kaybettiğimiz Altan Gürman'ın 11 yıllık üretimi, bu sergide arşivinden bir seçkiyle bir arada sunuluyor.

→ 8 Mart 2020'ye kadar

"Ayşe Erkmen: Beyazımtırak" sergisi
Sergi, var olanla olmayan, gerçekle hayal, şimdiyle geçmiş, orasıyla burası arasında salınan, mekâna özgü bir deneyim sunuyor.

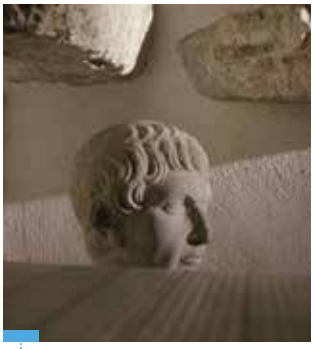

→ 19 Ocak 2020'ye kadar

"Rosa Barba: Gizli Konferans" film serisi
"Gizli Konferans", Rosa Barba'nın müze depolarında çektiği, üç bölümden oluşan bir film serisi.

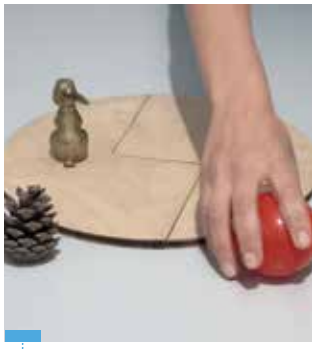

→ 26 Ocak 2020'ye kadar

"İnci Furni: Bir An İçin Durdu" sergisi
Sanatçı tesadüfler, karşılaşmalar, anlık kararlar, gündelik jestler ve ritimler etrafında kurguladığı yerleştirmeyle, beklenmedik anlam ve bağların açığa çıkma potansiyeline işaret ediyor.

→ 15 Aralık 2019'a kadar

"Céleste Boursier-Mougenot: offroad, v.2" sergisi
Sergide dışarıdaki rüzgârın hareketine ve kendi aralarındaki etkileşime duyarlı bir elektro-mekanik sistem aracılığıyla hareket eden üç kuyruklu yer alıyor.

KoçAilem Mobil çıktı

Her seferinde şifre girmeden rahatça ulaş.

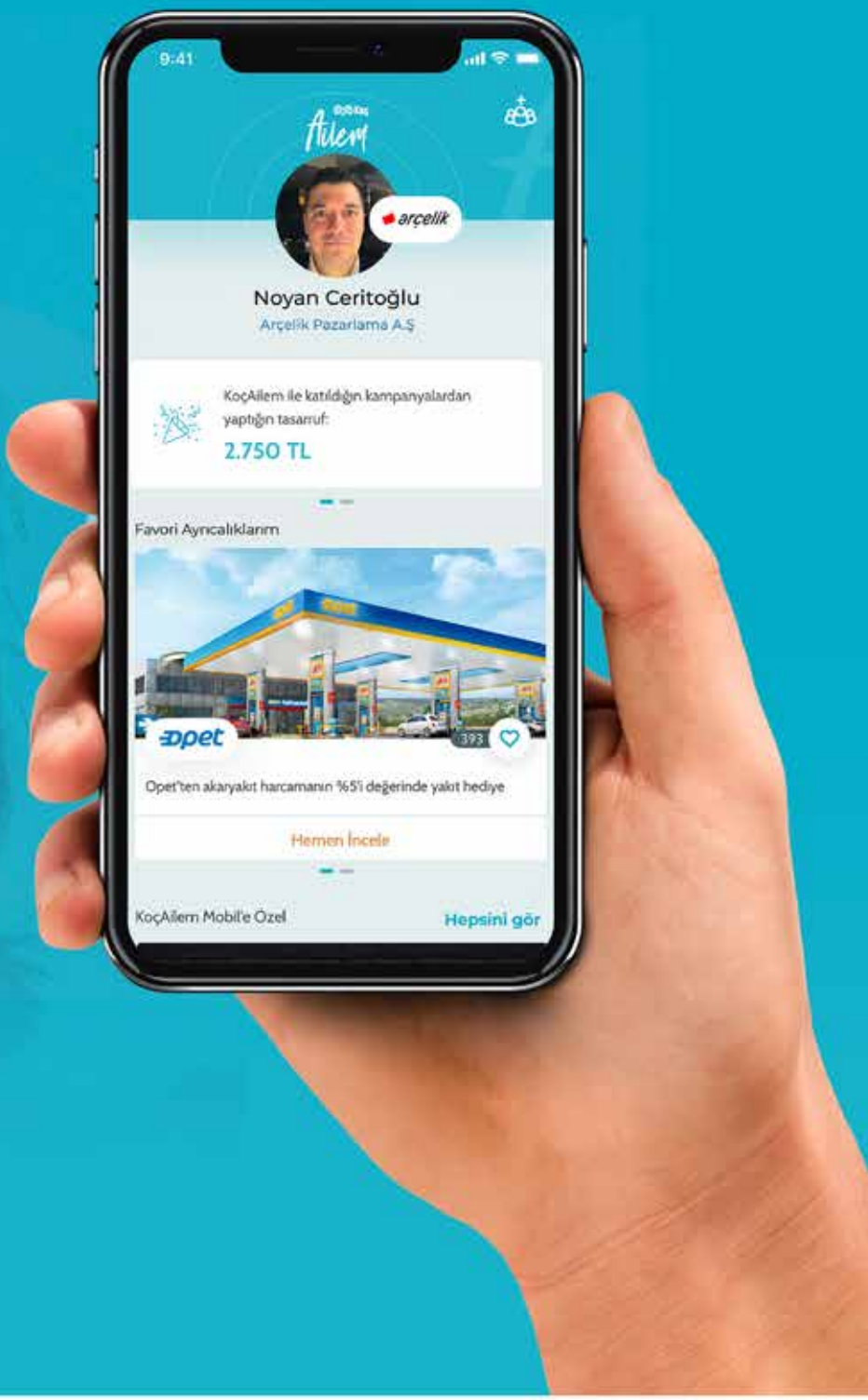

Koçlulara özel indirimler, aile üyeliği, ikinci el ilanlar ve daha fazlası KoçAilem Mobil'de.

Hemen indir, ayrıcalıklara kolayca ulaş!

Hemen indirin App Store

Hemen indirin Google Play

içinde Koç var.

Koç Ailem

BAŞKA TÜRLÜ BİR YATIRIM MÜMKÜN MÜ?

Yatırımlarınızı klasik yöntemlerle değil, size özel çözümlerle nasıl değerlendireceğinizi merak ediyorsanız Yapı Kredi Blue Class tam da size göre.

Kişiye özel Portföy Yöneticileri sayesinde merak ettiğiniz tüm soruların cevabını almak ve yatırımlarınızın önündeki sınırları kaldırmak için siz de Yapı Kredi Blue Class'a gelin.

YapıKredi
BLUE CLASS